

ALEPH VERZE 18.01

Uživatelský manuál - Obecné informace

© Ex Libris Ltd., 2006
Poslední aktualizace: 28. února 2006
Dokument Verze 1.0
Code: A-ver18-SUG-1.0

DŮVĚRNÉ INFORMACE

Informace, které jsou obsahem tohoto dokumentu, jsou vlastnictvím společnosti Ex Libris Ltd. nebo jejich afilací. Jakékoli jejich nesprávné užití nebo zneužití bude působit ekonomickou škodu.

NEKOPÍRUJTE TENTO DOKUMENT NEBO JEHO ČÁSTI, POKUD K TOMU NEMÁTE PÍSEMNÉ OPRÁVNĚNÍ OD SPOLEČNOSTI EX LIBRIS LTD.

Tento dokument byl vytvořen pro omezené použití podle smlouvy se společností Ex Libris Ltd. nebo její afilací. Zde uvedené informace obsahují obchodní tajemství a jsou důvěrné.

VÝHRADA

Informace v tomto dokumentu budou periodicky měněny a aktualizovány. Prosíme, abyste zajistili, že používáte jeho nejaktuálnější verzi. V této dokumentaci nejsou žádné záruky, at' už výslovně uvedené nebo implicitně předpokládané, kromě těch, které byly výslovně sjednány v příslušné smlouvě se společností Ex Libris.

Všechny odkazy v tomto dokumentu na jiné webové stránky než ty, které spravuje společnost Ex Libris, jsou zde pouze pro větší pohodlí a v žádném případě nemají sloužit k převedení práv k těmto webovým místům. Dokumenty z takových webových míst nejsou součástí dokumentace pro produkt společnosti Ex Libris a společnost Ex Libris neručí za spolehlivost dokumentů na takových webových stránkách.

Obsah

1 PŘEHLED	5
1.1 Typy bází.....	5
1.2 Konvence pro pojmenování bází	6
1.3 Číslování v systému ALEPH.....	6
1.4 Moduly systému ALEPH	7
1.5 Jednotka, dílčí knihovna, sbírka, signatura	8
1.6 ALEPH a Unicode	9
2 PODPORA UŽIVATELE	10
2.1 Uživatelský manuál systému ALEPH.....	10
2.2 Online nápověda pro moduly GUI	10
2.2.1 Změna jazyka dialogu.....	16
2.3 WWW OPAC	17
2.4 Dokumentační centrum firmy Ex Libris	18
2.4.1 Používání Dokumentačního centra firmy Ex Libris.....	19
3 POUŽÍVÁNÍ A PŘIZPŮSOBOVÁNÍ VAŠEHO GRAFICKÉHO KLIENTA	21
3.1 Přihlášení do systému	21
3.2 Představení GUI klienta systému ALEPH	23
3.3 Konfigurace hlavní karty.....	27
3.4 Operační lišta.....	28
3.4.1 Ikony pro indikátory	28
3.4.2 Ikony aplikací.....	28
3.4.3 Ikony nastavení	29
3.5 Práce bez myši	33
3.5.1 Přizpůsobení definic klávesových zkratek	34
3.6 Konfigurace klávesy F1	37
3.7 Okno Vizuální vlastnosti.....	37
3.7.1 Dialogová okna a vizuální vlastnosti	39
3.8 Seznamy v GUI klientovi - hlavičky sloupců (PC_TAB_COL.<LNG>)	42

3.9	Úprava doplňkových textových polí.....	44
3.10	Data v GUI klientovi systému ALEPH.....	45
3.10.1	Nastavení formátu data	45
3.10.2	Datové pole	46
3.10.3	Zadání data.....	46
3.10.4	Listování v měsících a v letech	46
3.11	Identifikace ikon	47
3.12	Ikony pro klávesové zkratky	47
3.13	Přechody mezi aplikacemi	48
3.14	Zobrazení pole "Vazba" v bublinách v seznamech GUI klienta	49
3.15	Seznamy v GUI klientovi - přidání sloupců, které nejsou uvedeny v souboru pc_tab_col.<lng>	51
3.16	Okna s dalšími údaji, která jsou vyvolávána z formulářů	51
3.17	Nástrojové lišty GUI klienta.....	52
3.17.1	Zobrazovaný text.....	53
3.17.2	Editování tipů pro nástrojovou lištu.....	54
3.17.3	Identifikující ikony	54
3.18	Seznamy v GUI klientovi - zobrazení/skrytí sloupců	54
3.19	Kontrola aktualizací pro klienta (program Version Check)	55
3.19.1	Aktualizace souborů ze serveru pomocí programu Version Check	56
4	SPOUŠTĚČE.....	57
4.1	Seznam spouštěčů	58
4.2	Seznam spouštěčů záznamu	59
5	EXTERNÍ SLUŽBY.....	60
6	SLUŽBY	60

1 Přehled

1.1 Typy bází

V systému ALEPH je možné budovat šest typů bází. Každá báze je identifikována kódem vytvořeným ze tří písmen následovaným dvěma číslicemi. Číslice identifikují typ báze (podle schématu používání číslic při názvové konvenci, nikoliv kvůli tomu, že by šlo o požadavek systému).

- Bibliografická báze (BIB báze) obsahuje bibliografické záznamy. Je identifikována číslem v rozsahu 01-09 (např. USM01).

V bibliografické bázi probíhá vyhledávání. Jedna knihovna může budovat jednu i více bibliografických bází. Jestliže bibliografická báze obsahuje pro jeden titul více záznamů, lze použít model Union View (Sjednocený pohled), který zajistí, že bude uživateli OPACu předkládán pouze jeden záznam. Jedna bibliografická báze může být definována tak, že je tvořena jednotlivými logickými bázemi. Tyto oddělené báze mohou vyřešit problém rozdílné struktury záznamu (polí a tagů), rozdílné správy autorit, historického oddělení bází, které nemohou být spojeny apod. Nemá-li pro jiný postup knihovna dobrý důvod, doporučuje se používat jednu bibliografickou bázi.

- Administrativní báze (ADM báze) obsahuje data o přírůstcích, výpůjčkách, uživatelích (ať už jde o personál či o čtenáře). Tento typ báze je identifikován číslem v rozsahu 50-59 (např. NDU50).

Jednu bibliografickou bázi může sdílet několik administrativních bází. V nastavení s více administrativními knihovnami se doporučuje, aby byla definována speciální sdílená ADM báze pro záznamy čtenářů a záznamy s uživatelskými oprávněními. Taková ADN báze NEBUDE patřit jakékoli skutečné instituci, nebude obsahovat akviziční záznamy, záznamy pro modul Výpůjčky nebo záznamy fyzických knihovních jednotek. Bude obsahovat pouze záznamy čtenářů a uživatelů z řad personálu knihovny.

Záznamy o čtenářích jsou rozděleny do dvou dílčích typů bází v systému ALEPH – speciální ADM báze, popsaná výše, a reálná ADM báze (jedna nebo více), budované pro konkrétní instituce. Základní záznam o čtenáři (jméno, adresa a záznam o oprávněních pro práci v systému ALEPH (pro konzorciální použití)) je uložen ve speciální ADM bázi. Kokrétní oprávnění pro práci v modulu Výpůjčky jsou uložena v příslušné ADM bázi.

Základní definice ve vašem nastavení systému ALEPH stanoví, která báze slouží pro účely definování oprávnění pro zaměstnance knihovny, záznamy čtenářů a zprávy o aktualizaci záznamů. V některých knihovnách bude takto používána ADM báze, knihovny používající více ADM bází mohou dát přednost používání zvláštní báze.

- Báze záznamů o knihovních jednotkách (HOL báze) obsahuje informace o umístění jednotek a souhrnné informace o knihovních jednotkách. Také může být použita pro uchovávání zvláštních lokálních polí. Tento typ báze je identifikován číslem v rozsahu 60-69 (např. MAB60).
- Autoritní báze (AUT báze) obsahuje autoritní záznamy s preferovanými formami záhlaví a vztahy mezi záhlavími (tezaury). Tento typ báze je identifikován číslem v rozsahu 10-19 (např. UNI11).
- Báze pro meziknihovní výpůjčky (MVS báze) obsahuje kopie bibliografických záznamů, jejichž výpůjčky byly požadovány jinými knihovnami pro jejich čtenáře. Tento typ báze je identifikován číslem v rozsahu 20-29 (např. USM20).
- Báze studijní literatury (CR) je bibliografická báze obsahující záznamy dokumentů používaných pro seznamy studijní literatury (nebo pro rezervní příruční fondy, budované pro účely jednotlivých (VŠ) kurzů/přenášek). Tento typ báze je identifikován číslem v rozsahu 30-39 (např. TUD30).

1.2 Konvence pro pojmenování bází

Jméno každé báze je tvořeno třípísmenným kódem pro bázi a dvěma číslicemi, označujícími typ báze.

Hlavní demo báze jsou pojmenovány podle katalogizačních standardů: USMnn, UNInn, MABnn (pro MARC 21, UNIMARC, respektive MAB). Klientské báze mají specifické kódy.

Příklady:

- USM50 je demo ADM báze pro MARC 21.
- UNI10 je demo AUT báze pro UNIMARC.
- KCL01 je BIB báze pro King's College, Londýn.

V dokumentaci jsou obvykle báze pojmenovány podle své funkcionality. Například ADM50, BIB01 apod.

1.3 Číslování v systému ALEPH

Jedinečná čísla záznamů

Systém přiděluje identifikační číslo, které je jedinečné v rámci každé z ADM, BIB, HOL, AUT a dalších bází. (Číslo je přidělováno v každé z bází podle čítače "Last doc number" v UTIL/G/2.) Když je vytvářen ADM záznam, systém se snaží použít stejné číslo, které bylo přiděleno k BIB záznamu, který je s daným ADM záznamem

spojený. V nastavení ADM báze bude běžně v čítači "Last doc number" použito velmi vysoké číslo, čímž se rezervují nižší čísla k dosažení shody čísel ADM záznamů s čísly BIB záznamů.

Čárový kód - pro každou specifickou jednotku (například každá shodná kopie knihy má jedinečný čárový kód).

Čtenář - každý čtenář je identifikován alespoň dvěma jedinečnými identifikátory: ID čtenáře a čárovým kódem čtenáře. ID čtenáře je stálé a nemůže být změněno, čárový kód může být kdykoliv změněn.

1.4 Moduly systému ALEPH

Klient	Modul	Popis modulu
Moduly GUI (Graphical user interface - grafický klient)	Akvizice/Seriály	<ul style="list-style-type: none"> • Akvizice - objednávání, fakturace, dodání materiálů, reklamace, EDI, s akvizicí spojené dávkové služby. • Seriály - správa předplatných, předpověď četnosti, správa čísel seriálů a záznamů jednotek pro ně vytvořených, reklamace a urgencie, se seriály spojené dávkové služby.
	ALEPHADM	Správa tabulek bází systému ALEPH, které určují, jak bude systém pracovat pro danou instalaci.
	Katalogizace	Katalogizace, s katalogizací spojené dávkové služby.
	Výpůjčky	Výpůjčky/vracení, požadavky, správa uživatele, penžní transakce, studovna, správa některých jednotek, s výpůjčkami spojené dávkové služby.
	MVS	Meziknihovní výpůjčky (příchozí i odchozí), s meziknihovními výpůjčkami spojené dávkové služby.
Funkce GUI	Vyhledávání	Vyhledávání je obsaženo ve všech GUI modulech.
	Jednotky	Správa údajů o jednotkách není zajišťována zvláštním modulem, ale je obsažena v modulech Katalogizace, Akvizice/Seriály a Výpůjčky.

Klient	Modul	Popis modulu
	Správce úloh	Sledování dávkových zpráv a procesů, tisky. Správce úloh je obsažen ve všech modulech.
Web	WWW OPAC	Vyhledávání v katalogu a funkce pro výpůjčky/meziknihovní výpůjčky pro čtenáře.
	Správa studijní literatury	Údaje o kurzech a materiály ke kurzům.
Samostatný GUI	Offline výpůjčky	Základní výpůjční činnosti bez možnosti spolupráce s hlavním GUI klientem a/nebo se serverem.

1.5 Jednotka, dílčí knihovna, sbírka, signatura

Jednotka

Jednotka je základní prvek ("atom") systému ALEPH.

Téměř všechny aktivity knihovny jsou založeny na jednotkách (například výpůjční činnosti, předplatná seriálů nebo MVS).

Jednotka je v systému ALEPH fyzická jednotka s jedinečným identifikátorem: čárovým kódem.

Dva identické exempláře jedné knihy = dvě jednotky.

Dílčí knihovna

Dílčí knihovna je nejmenší administrativní jednotka - představuje zvláštní rozčlenění ADM báze.

Záznamy jako jednotky, objednávky, předplatná, výpůjčky a transakce jsou vytvářeny na úrovni dílčí knihovny.

Každá dílčí knihovna může mít vlastní oddělený výpůjční řád a další pravidla pro výpůjčky.

Též autorizace pro knihovníky pro různé funkce systému je definována na úrovni dílčí knihovny.

Sbírka/signatura

Používání sbírky a signatury pro jednotky je v systému ALEPH nepovinné. Sbírka a signatura může být zapsána a spravována v HOL záznamu nebo v jednotlivých záznamech jednotek.

Sbírka a signatura se používají pro přesnější popis fyzického umístění jednotky v knihovně.

Každá dílčí knihovna má svou vlastní sadu možných sbírek a signatur (která může být založena na různých klasifikačních standardech).

1.6 ALEPH a Unicode

Všechny údaje jsou v systému ALEPH uloženy v kódování Unicode UTF-8. Mimo bibliografických údajů se to týká také administrativních dat (například jména čtenářů a dodavatelů, jména bází apod.). Všechny interní hodnoty kódů (například kódy bází) musí být používány z rozmezí ASCII z Unicode. Tabulky pro znakové konverze se používají pro nastavení ekvivalencí pro řazení a pro konverze různých znakových sad (například MARC8, ISO 8859-2, CP 1250) do a z Unicode pro import a export záznamů.

2 Podpora uživatele

V celém systému, jak v GUI klientovi, tak ve WWW OPACu, je k dispozici návod.

2.1 Uživatelský manuál systému ALEPH

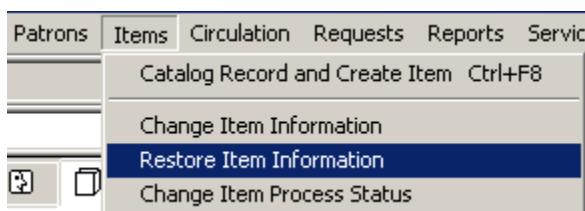
Uživatelský manuál systému ALEPH je pro uživatele primárním zdrojem informací o systému ALEPH 500. Je rozdělen do modulů. Některé moduly se vztahují k určitému modulu GUI klienta (například Katalogizace) a v některých částech jsou vysvětleny funkce v některých modulech GUI (například Vyhledávání), případně téma (například Autority). Uživatelský manuál popisuje funkce a možnosti, které můžete používat, a poskytuje podrobný návod ke splnění určitých úkolů.

Uživatelský manuál je přístupný rovněž v [Dokumentačním centru firmy Ex Libris](#).

2.2 Online návod pro moduly GUI

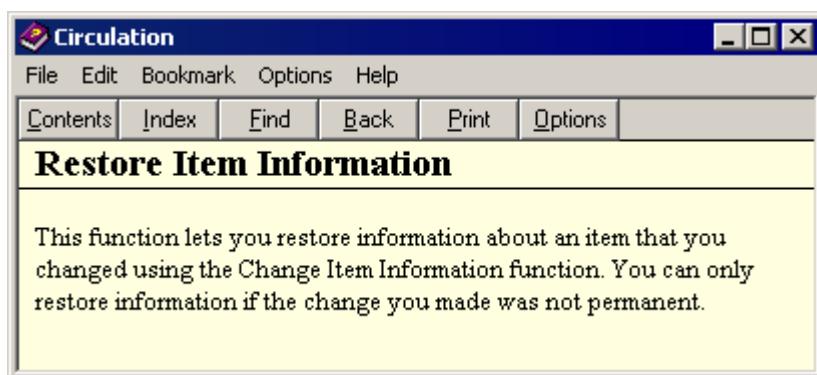
Pro zobrazení návodu GUI klienta systému ALEPH:

- Stiskněte klávesu F1 ze zvýrazněné položky menu:

- Klepněte na tlačítko **Návod**.
- Stiskněte klávesu F1 v panelu, který je aktivní.
- Klepněte na ikonu s otazníkem v hlavním menu , a potom klepněte na prvek obrazovky.

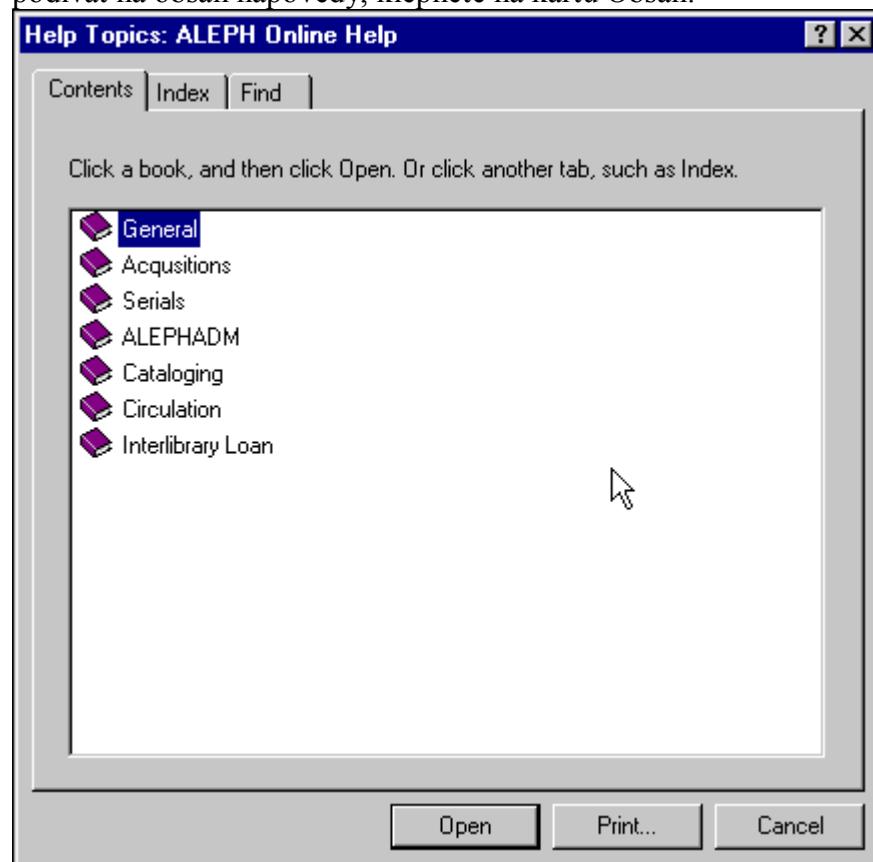
Typické téma návodu vypadá takto:

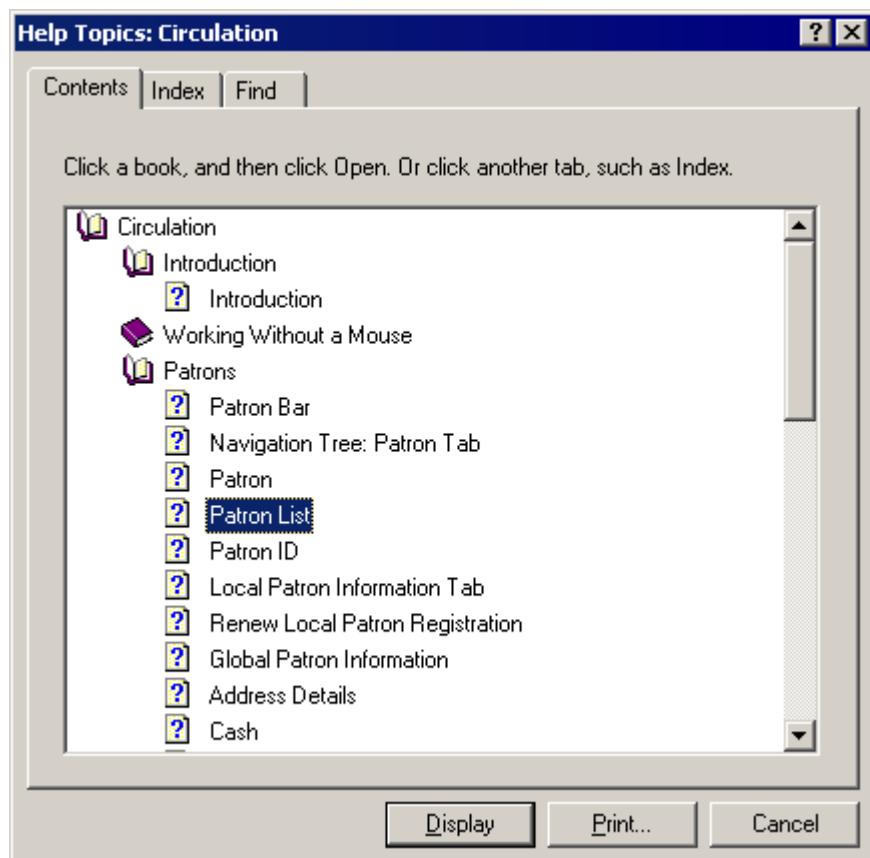
V následující části jsou vysvětleny některé z akcí, které můžete použít v okně Nápořeďa:

Prohlížení obsahu nápořeď

V obsahu najdete nápořeďu pro všechny moduly GUI systému ALEPH. Chcete-li se podívat na obsah nápořeď, klepněte na kartu Obsah:

Klepněte na ikonu knihy, aby se zobrazila téma k vybranému předmětu:

Klepněte na téma, abyste si mohli přečíst návod k danému tématu:

The screenshot shows a window titled "Circulation" with a menu bar (File, Edit, Bookmark, Options, Help) and a toolbar with buttons for Contents, Index, Find, Back, Print, and Options. The main area is titled "Patron List" and contains the following text:

The Patron List offers several options that ease your search for the patron record.

Sort by
You can choose to have the list sorted by name, patron ID or barcode number.

Display Local Patrons Only
To limit the list to local patrons of the library to which you are currently connected, select the check box. To include all patrons of the library system, leave the check box blank.

Note: Whether or not patrons whose only local record is ALEPH are considered local patrons is dependent on your system's setup.

Enter Starting Point
You can jump to a particular point in the list by typing in text in the space provided and pressing Enter.

Select
To select a patron, highlight the entry and click the Select button.

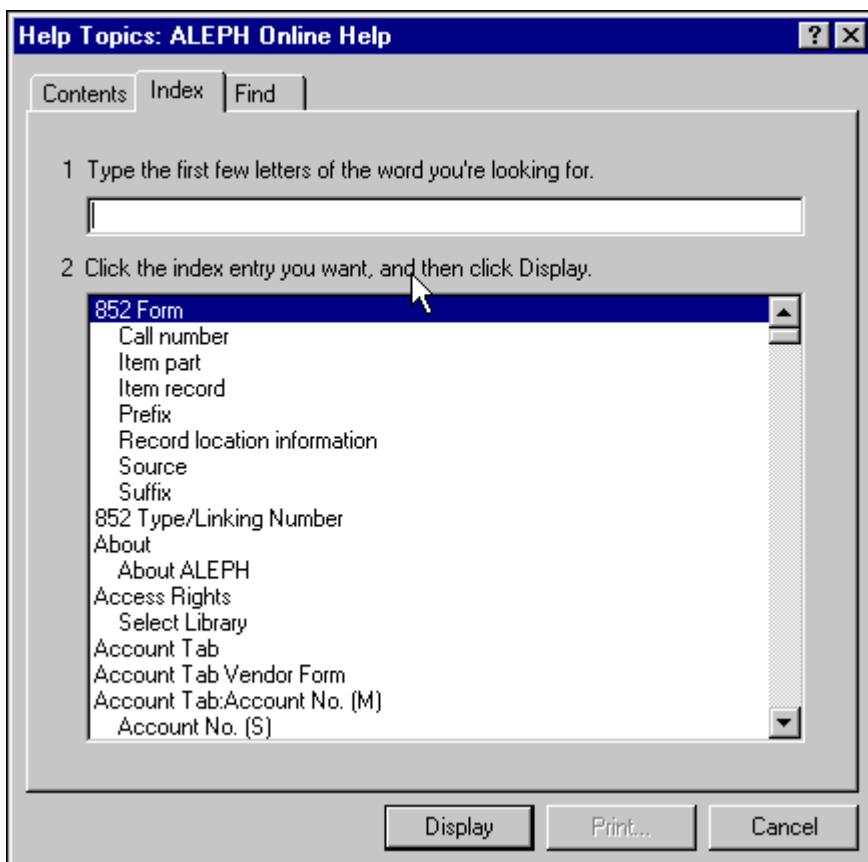
Keywords
Click Keywords to retrieve Patrons whose names and/or addresses include the keyword(s) you designate.

To add a new patron record, use the New Patron icon on the Patron bar, or the New Patron entry under the Patrons menu or Ctrl+F7.

Prohlížení položek rejstříku

Chcete-li použít rejstřík:

1. Klepněte na kartu Hledání slov v okně Návod:

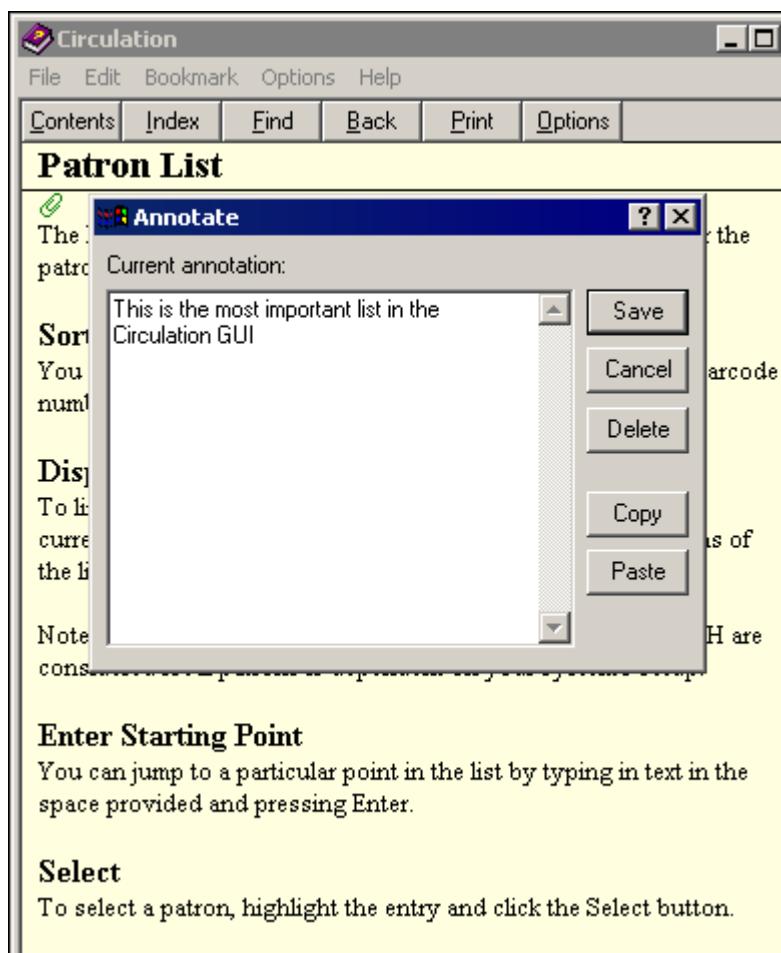
2. Zadejte téma, které chcete najít, nebo listujte v seznamu položek rejstříku.
3. Klepněte na položku rejstříku, která vás zajímá, a poté na tlačítko **Zobrazit**.

Přidávání poznámek

Pokud budete chtít přidat komentář k tématu návody:

1. Klepněte na volbu **Možnosti** v okně Témata návody, a poté na volbu **Poznámka**. Menu Možnosti můžete zobrazit i klepnutím na pravé tlačítko myši v okně Téma návody.
2. V okně **Aktuální poznámka** zadejte svůj komentář nebo poznámku a klepněte na **Uložit**.

Můžete si prohlížet nebo měnit své poznámky tak, že klepnete na ikonu v horní části tématu:

Enter Starting Point

You can jump to a particular point in the list by typing in text in the space provided and pressing Enter.

Select

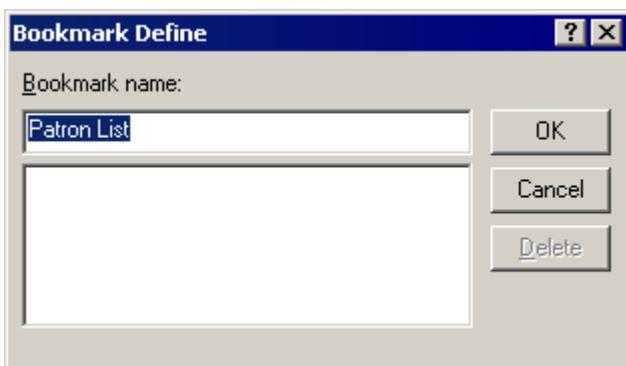
To select a patron, highlight the entry and click the Select button.

Definování záložek

Můžete přidat téma nápovědy do menu Záložka, abyste se k němu mohli později snadno vrátit.

Chcete-li definovat záložku:

1. Z okna Téma nápovědy klepněte na **Záložka**, a poté na **Definovat**. Tak otevřete okno **Definice záložky**.

2. Zadejte jméno pro tuto záložku do pole Název záložky a klepněte na **OK**.

Můžete si kdykoliv zobrazit seznam svých záložek tak, že otevřete okno Nápověda a klepnete na menu Záložka:

2.2.1 Změna jazyka dialogu

V souboru alephcom\tab\conv_lng.dat na vaší pracovní stanici můžete najít jazyky dialogu, které můžete používat (tedy ty jazyky, pro něž jsou připraveny texty pro obrazovky GUI klienta a nápovědy). První jazyk v seznamu je jazykem implicitním (tedy jazykem, který je implicitně vybrán v okamžiku, kdy uživatel aktivuje některý z modulů GUI).

Uživatel může kdykoliv změnit jazyk dialogu tak, že klepne pravým tlačítkem myši na ikonu s babylónskou věží v pravém dolním rohu každého GUI modulu a vybere si z menu jeden z jazyků, který má k dispozici.

Změna fontů a barev

Pokud budete chtít měnit fonty nebo barvy témat nápovědy:

1. Klepněte v okně Témata nápovědy na tlačítko **Možnosti**. Menu Možnosti si můžete zobrazit také tak, že klepnete pravým tlačítkem myši na okno Témata nápovědy.

- Chcete-li změnit velikost fontu, vyberte si volbu **Písmo**, a poté klepněte na Malé, Normální nebo Velké. Chcete-li změnit barvu, můžete použít volbu **Používat barvy systému**.
- Když jste požádáni o zavření nápočedy, klepněte na **Ano**. Když pak znovu otevřete Nápočedu, jako barva pozadí a textu se použijí vaše systémové barvy.

Poznámka

Změna písma (fontu) nebo barvy se bude týkat pouze aktuálního souboru nápočedy.

2.3 WWW OPAC

Ve WWW OPACu obsahuje mnoho obrazovek jednoduché instrukce:

Basic Search

Type word or phrase

Field to search

Words adjacent? No Yes

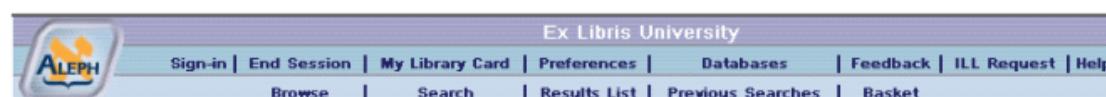
Limit search to:

Language: <input type="button" value="all"/>	Year from: <input type="text"/>	Year to: <input type="text"/> yyyy (Use ? for truncation when not using from/to)
Format: <input type="button" value="all"/>	Location: <input type="button" value="all"/>	

Search hints:

- If you choose Yes for "Words adjacent," you can type in the phrase *computer programming* and the system will understand that you want only records that have the word *computer* NEXT to the word *programming*.
- Lower-case letters will find matches of capitalized words also. For example, *computer* will find matches for *computer*, *Computer* and *COMPUTER*.
- You may use the Boolean operators AND and OR in your search string. For example, you could type *(heart OR cardiac) AND surgery* to retrieve all records having *heart* or *cardiac* in them, together with the word *surgery*.
- Use the ? character to find matches that contain portions of words. For example, *gun?* will retrieve *gun*, *guns*, *gunners*, *gunnery*, *gunning*, etc. In another example, *?ology* will retrieve *anthropology*, *archaeology*, *psychology*, etc. The ? character may also be used to find variant spellings. For example, *alumini?m* will find both the American spelling, *aluminum*, and the British spelling, *aluminium*.

Kromě toho je k dispozici obecnější nápočeda po klepnutí na volbu Nápočeda v menu v horním rámci prohlížeče:

Když uživatel zvolí návod, zobrazí se toto okno:

Help Contents

- [To Exit Help](#)
- [Search Command Language](#)
- [Previous Searches](#)
- [Browse Browse List](#)
- [Viewing a List of Records](#)
- [Full View of Record](#)
- [Holdings and Requests](#)

To Exit Help

[Top](#)

The ALEPH Help appears in a separate browser window on top of the ALEPH Public Catalog. If a portion of the Public Catalog window is visible under the Help window, simply click on the Public Catalog window to return to it. If the Public Catalog window is not visible, you may minimize the Help window or close the Help window completely.

Search

[Top](#)

The Search function enables you to find records by entering keywords or phrases. A variety of search types are available that provide sophisticated search capabilities.

2.4 Dokumentační centrum firmy Ex Libris

Dokumentační centrum je webový portál, díky němuž se můžete dostat k rozsáhlé sbírce dokumentů, které se týkají a popisují řadu produktů firmy Ex Libris (ALEPH, MetaLib, SFX a DigiTool). Dokumenty jsou neustále aktualizovány, rozšiřovány a zpřesňovány tak, abyste měli k dispozici nejaktuálnější informace. Tato kapitola se soustředí na dokumentaci, která je užitečná pro uživatele systému ALEPH 500.

Dokumentace k systému ALEPH 500, kterou můžete najít v Dokumentačním centru, obsahuje tyto části:

- Uživatelský manuál systému ALEPH
- Manuály
- Seznamy
- Dílčí informace k nastavení systému nazvané "How-to"

Na webové stránky Dokumentačního centra se dostanete takto:

1. V adresovém řádku vašeho prohlížeče zadejte URL webových stránek Dokumentačního centra: <http://www.exlibrisgroup.com/docportal/logon.php>. Objeví se přihlašovací obrazovka.

2. Zadejte své uživatelské jméno a heslo a klepněte na tlačítko **Log On** (Přihlášení). Objeví se tato uvítací obrazovka:

The screenshot shows the Ex Libris Documentation Center homepage. At the top, there's a logo and the text "Ex Libris Documentation Center" followed by "From Library Systems to Information Systems". On the right, there are "Log Off" and "Help" links. The main content area has a sidebar on the left with links to various documentation guides: "ALEPH 500 Web Guide", "ALEPH 500 Documentation", "MetaLib Documentation", "SFX Documentation", and "DigiTool Documentation". Each guide section includes a "Full-Text Search" link. The main body of the page welcomes the user ("Welcome Donald Jones to the Documentation Center, your online gateway to Ex Libris documentation") and provides instructions for using the search features. It also notes that the site can be viewed in Microsoft Internet Explorer 5.0 or higher or Netscape Navigator 6.2 and higher.

Můžete vyhledávat dokumentaci, která je na těchto stránkách k dispozici, tak že si budete vybírat z možností, které se zobrazí v levém pruhu.

Pro využívání Dokumentačního centra se doporučuje Microsoft Internet Explorer 5.0 a vyšší nebo Netscape Navigator 6.0 a vyšší.

Poznámka

Do Dokumentačního centra se můžete dostat také z menu pro personál systému ALEPH.

2.4.1 Používání Dokumentačního centra firmy Ex Libris

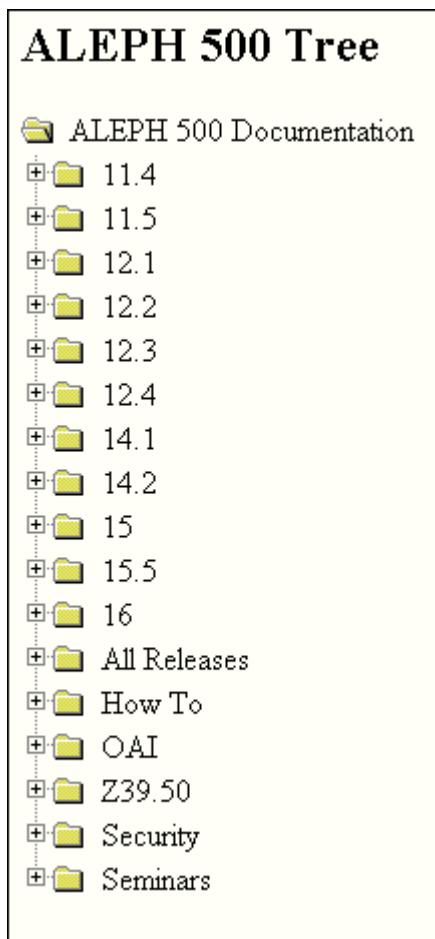
Levý pruh obrazovky, zobrazené výše, obsahuje dvě vyhledávací možnosti v dokumentaci systému ALEPH 500:

Plnotextové vyhledávání: Zadejte jedno nebo více slov, abyste vyhledali všechny dokumenty, které obsahují tato slova v názvu, popisu nebo v textu souboru:

The screenshot shows the "ALEPH 500 Documentation" search interface. It features a search query input field containing "union catalog", a dropdown menu for "Modified" set to "in the last year", and three buttons at the bottom: "Search", "Clear", and "Search Tips".

Pokud si budete chtít zobrazit dokument, můžete klepnout na hypertextový odkaz názvu souboru.

Vyhledávání ve stromu: Rozšiřitelný seznam souborů, organizovaný ve stromové struktuře, díky které můžete nalézt dokumenty pro určitou verzi nebo podverzi (například 14.2), typ dokumentů (například "How-to") nebo pro určitý předmět (například Z39.50):

Doporučujeme, abyste si před otevřením dokumenty stáhli na svůj lokální počítač. Pokud si budete chtít dokument uložit, aniž byste jej otevřeli:

- V Internet Exploreru klepněte pravým tlačítkem na odkaz na položku, kterou si chcete stáhnout, a poté klepněte na **Uložit cíl jako**.
- V prohlížeči Netscape klepněte pravým tlačítkem na odkaz na položku, kterou si chcete stáhnout, a poté klepněte na **Uložit odkaz jako**.

Mnoho dokumentů na webových stránkách firmy Ex Libris je ve formátu PDF (Portable Document Format). Abyste si je mohli zobrazit, potřebujete program Adobe Acrobat Reader®, který si můžete stáhnout z webových stránek firmy Adobe Corporation (<http://www.adobe.com>).

3 Používání a přizpůsobování vašeho grafického klienta

V této kapitole jsou popsány různé prvky obrazovky grafického klienta (GUI) systému ALEPH. Dostanete také návod k tomu, jak je možné měnit vzhled a způsob chování klienta systému ALEPH na vaší pracovní stanici.

Vzhled klienta můžete měnit úpravami oken a tabulek, které definují zobrazovaná data.

V Uživatelském manuálu systému ALEPH se často používá zkratka GUI, která znamená grafické uživatelské rozhraní. V popisu funkcí je často nahrazena označením grafický klient nebo pouze klient či GUI klient. Je to prostředí, v němž můžete na své pracovní stanici pracovat s funkcemi systému ALEPH pomocí uživatelsky příjemného grafického programového vybavení, které zahrnuje různá tlačítka, šipky, ikony a klávesy.

Klient je software, který je uložen na vaší pracovní stanici (lokálním počítači) a který se používá ke komunikaci s programy systému ALEPH na serveru, kde jsou uložena data ve vašich databázích. Klient obecně obsahuje všechny moduly systému ALEPH. GUI klient může být po provedených úpravách znova zkomprimován a distribuován na další pracovní stanice. Tyto činnosti obvykle provádí systémový knihovník nebo systémový administrátor.

Když budete používat GUI klienta systému ALEPH, můžete si vybrat, zda budete používat myš (ke klepání na tlačítka, šipky a ikony) nebo pouze klávesnici vašeho počítače.

3.1 Přihlášení do systému

Když spustíte na svém počítači první modul GUI klienta, pak vás systém požádá o zadání vašeho uživatelského jména a hesla. Následně zkонтroluje všechny servery uvedené v souboru ..\ALEPHCOM\tab\library.ini. Jestliže toto jméno a heslo nejsou na připojitelných serverech platné, zobrazí se zpráva "Heslo nebylo ověřeno na připojitelných počítačích". To znamená, že:

- zadané uživatelské jméno/heslo není platné nebo
- adresa zadaná v souboru library.ini je chybná nebo
- pc_server, který je specifikován v souboru library.ini, není spuštěn.

Poznámka

Sloupec 3 v souboru library.ini je omezen na 30 znaků. Takže pokud jméno hostitelského počítače je dlouhé a společně s číslem portu přesáhne 30 znaků, použijte číselnou IP adresu. Například místo:

my_very_long_domain_name_1:6991

použijte

010.001.235.019:6991

Za přepokladu, že je heslo ověřeno, můžete se pak připojit k bázi (po klepnutí na volbu Soubor v hlavním menu a poté na volbu Připojit k... zobrazí systém báze, uvedené v souboru per_lib.ini daného modulu (například ..\CIRC\tab\per_lib.ini)).

Když si klepnutím vyberete určitou bázi (nebo knihovnu), klient se bude snažit v souboru ..\ALEPHCOM\tab\library.ini najít tuto bázi a připojit se k ní pomocí IP adresy, která pro ni byla zadána.

Pro přihlášení ke GUI klietovi systému ALEPH je potřeba postupovat následovně:

1. V menu Start systému MS Windows klepněte na volbu Programy>ALEPH 500>"jméno_modulu". Můžete si také vytvořit na svém počítači zástupce pro nástrojovou lištu aplikací systému ALEPH.
2. The ALEPH Password box is automatically displayed if the 'Save Password' box has *not* been selected in the last login process for your workstation's PC client:
Jestliže NEBYLO při minulém přihlášení na vaší pracovní stanici zaškrtnuto okénko 'Uložit heslo', zobrazí se automaticky okno pro zadání jména a hesla pro přístup k funkcím systému ALEPH.

3. Zadejte své uživatelské jméno a heslo. Měli byste si dát pozor na zrušení zaškrtnutí okénka 'Uložit heslo', pokud je to potřeba (například proto, že na dané pracovní stanici pracuje v systému ALEPH ještě jiná osoba).

Poznámka

Všimněte si, že pokud zadáte neregistrované uživatelské jméno, bude jako implicitní použito jméno "NONE" a zobrazí se tato zpráva:

Přihlášení k systému ALEPH není podporováno ve vaší konfiguraci GUI.

Budete moci pracovat pouze v offline režimu.

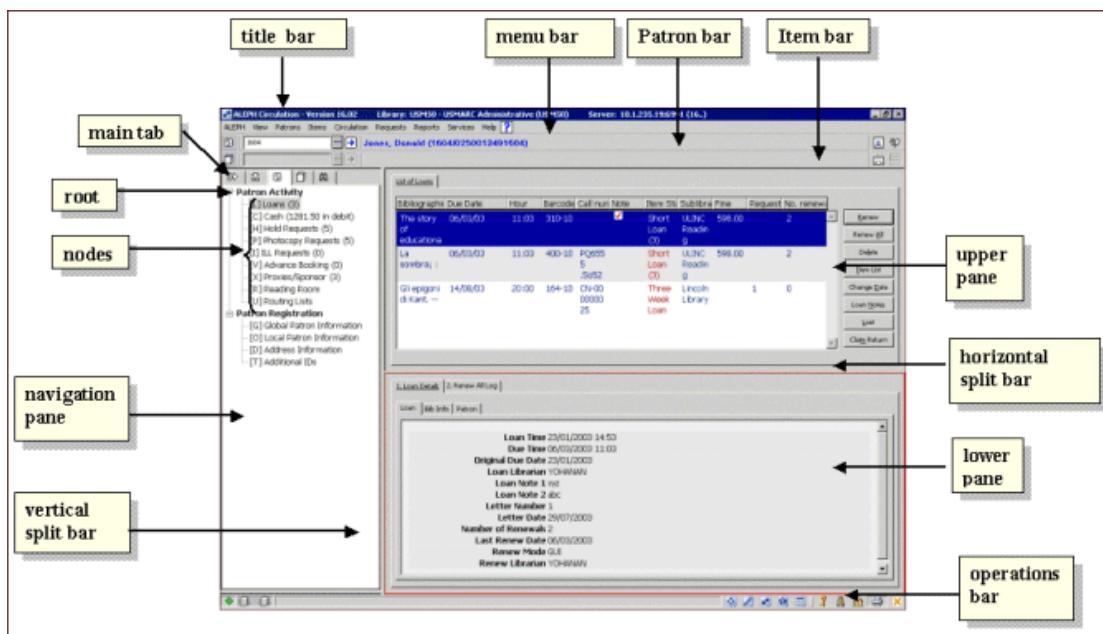
Protože modul ALEPHADM nevyžaduje připojení k určité bázi jako je to potřeba pro ostatní moduly, musí soubor ..\ALEPHCOM\TAB\library.ini obsahovat řádek typu PCVER s IP adresou a definicí portu kvůli kompatibilitě verze modulu ALEPHADM. Příklad tohoto řádku:

PCVER

PCVER 10.1.235.19:6997

3.2 Představení GUI klienta systému ALEPH

Následující obrázek ukazuje typickou obrazovku GUI klienta systému ALEPH (v tomto případě jde o obrazovku z GUI Výpůjčky, v níž se zobrazují údaje o čtenáři):

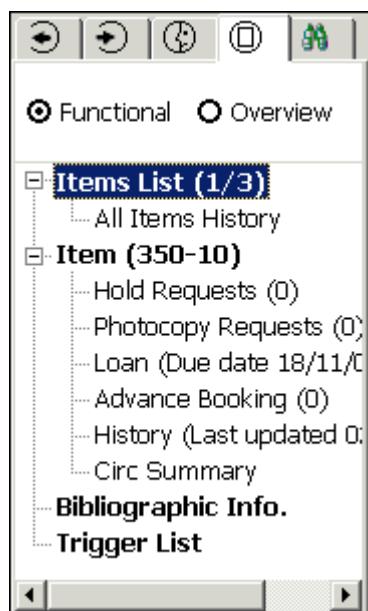

V bublinách se používají konvence, které se shodují s tím, jak jsou jména prvků obrazovky použita v dokumentaci.

Tato sekce popisuje ty prvky obrazovek, které jsou společné pro všechny moduly GUI klienta. Prvky obrazovek, které jsou specifické pro určitý modul GUI klienta, jsou popsány v kapitole Přehled příslušného modulu GUI.

Navigační strom

Uzly v navigačním stromu aktivují různé obrazovky stejně jako příkazy z menu:

Horní a spodní panel

O zobrazení údajů v obou částech obrazovky rozhoduje uzel, který jste si vybrali v navigačním stromu. Zobrazit se může formulář, seznam nebo záznam. Obsah horního a spodního panelu se mění podle kontextu.

Příklad 1

The screenshot shows the ALEPH library management system interface. The top panel, titled "Items List", displays a grid of item records. One record is highlighted in blue: "Lincoln Library" with "General" collection, "Four Week Loan" status, due date "18/11/02", item barcode "350-10", and patron ID "1123". The bottom panel, titled "Item", provides detailed information for the selected item. It includes fields for Doc Number (350 10), Item Sublibrary (Lincoln Library), Item Collection (General), Item Description, Item Status (Four Week Loan), Item Process Status (Not in process), Item Barcode (350-10), Item Copy No., Last return date (25/04/2002), Last return hour (17:30), and Last return station (010.001.235.106). On the right side of the top panel, there is a vertical toolbar with buttons for Photo Request, Hold Request, Claim Return, Lost, Print Slip, Push->ITEMS, and Refresh.

Sublibrary	Collection	Status	Due Date	Item Barcode	Call no.	Requests	Loans	Last Return	Patron ID
Education Library	Musical Collection	Four Week Loan	Requested	350-20		1	1	27/03/03	
Health Library	General	Four Week Loan			350-30				
Lincoln Library	General	Four Week Loan	18/11/02	350-10		2	25/04/02	1123	

V tomto příkladu spodní panel obsahuje detailní informace o řádku zvýrazněném v horním panelu (rozšířené zobrazení údajů o jednotkách).

Příklad 2

The screenshot shows a window with two main sections. The top section is a grid of data rows, each representing a hold request. The columns are labeled: Bibliographia, Req Date, End Req Dat, Hold Date, Status, Barcode, Proxy, and Sublibrary N. The bottom section is a detailed dialog box for editing a specific hold request. It has tabs at the top: 1. Hold Request Information, 2. Item Match Filter, and 3. Bibliographic Information. The '1. Hold Request Information' tab is active. It contains fields for Author of Part, Title of Part, Pages to Copy, Hold Request Note 1, Hold Request Note 2, Requester ID/Name, Open Date, Request Date, Hold Date, Pickup Location, Hold Request Status, Priority, Recall Type, End Request Date, End Hold Date, Send Action, Letter Status, and Rush Handling. The 'Requester ID/Name' field is currently set to '1604 Jones, Donald'. The 'Open Date' and 'Request Date' fields both show '16/10/2002'. The 'Hold Date' and 'End Hold Date' fields both show '00/00/0000'. The 'Priority' field shows '10'. The 'Rush Handling' checkbox is unchecked.

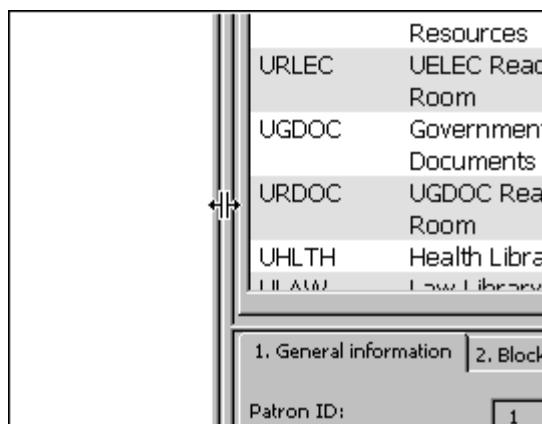
V tomto příkladu spodní panel obsahuje dialogové okno, díky kterému můžete aktualizovat údaje ze zvýrazněného řádku v horním panelu (požadavek na výpůjčku).

Příčka

Příčkou nazýváme horizontální nebo vertikální dvojitou čáru, která rozděluje okno na dva panely. V GUI klientovi jsou okna již oddělená, vy ale můžete změnit velikost jednotlivých panelů.

Pokud chcete změnit velikost části obrazovky v GUI klientovi:

1. Umístěte kurzor na příčku. Kurzor změní podobu na dvojitou čáru se dvěma šipkami.

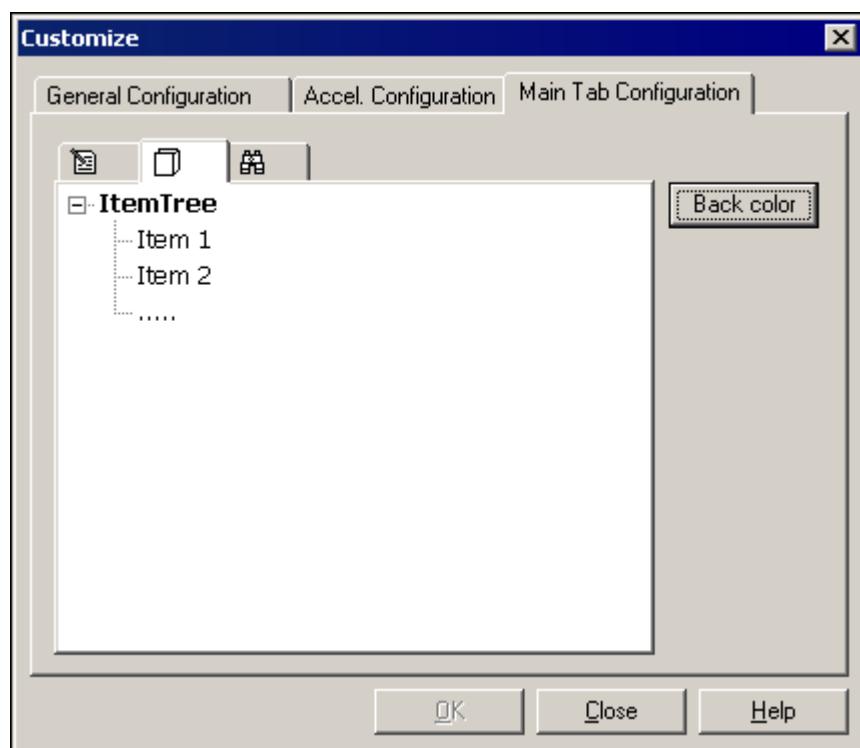
2. Zatáhněte kurzor tak, abyste zvětšili nebo zmenšili šířku nebo délku okna.

Poznámka

Jakmile zavřete GUI klienta, tyto změny se ztratí.

3.3 Konfigurace hlavní karty

Můžete si též přizpůsobovat vzhled hlavní karty. Z menu systému ALEPH klepněte na volbu Možnosti, pak Přizpůsobit a vyberte si kartu Konfigurace hlavní karty:

K dispozici je jediná možnost:

Barva pozadí - Touto volbou můžete změnit barvu pozadí hlavní karty a odpovídající navigační strom.

3.4 Operační lišta

Operační lišta se objevuje na obrazovce zcela dole:

Obsahuje (odleva):

- Indikátory statusu spojení programu.
- Aplikační ikony, které můžete klepnutím otevřít nebo je můžete použít k přechodu k jiným modulům GUI klienta.
- Ikony pro nastavení, které vám umožňují přizpůsobovat nastavení GUI klienta.

3.4.1 Ikony pro indikátory

Ikona Připojit, umístěná v levém dolním rohu okna, ukazuje, zda je či není GUI klient v daném okamžiku připojen k serveru. Zelená barva znamená, že připojen je, červená, že připojen není.

V ikoně pro spojení lokálního počítače se serverem se zobrazuje při zpracovávání požadavku červená čára:

Pokud chcete daný proces zastavit, klepněte na červený řádek, čímž iniciujete přerušení uživatelem.

3.4.2 Ikony aplikací

Jméno	Ikona
Akvizice/Seriály	
ALEPHADM	
Katalogizace	
Výpůjčky	
MVS	

3.4.3 Ikony nastavení

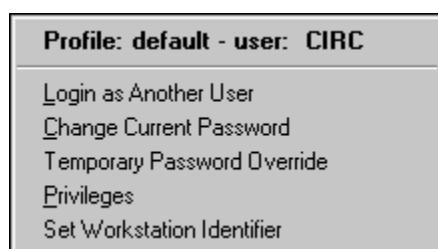
Ikony vpravo od operační lišty obsahují kontroly pro uživatelem definované nastavení GUI klienta.

Klíč

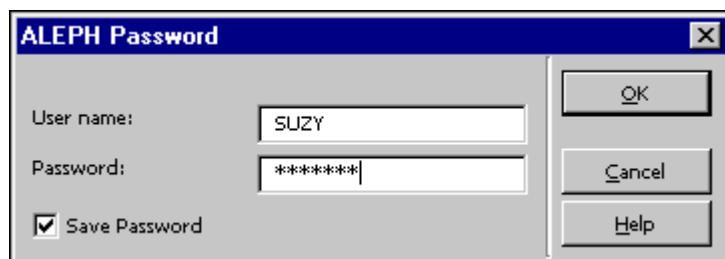

Když klepnete pravým tlačítkem na ikonu Klíč, zobrazí se následující menu:

Možnosti, které jsou v tomto menu k dispozici, jsou vysvětleny níže.

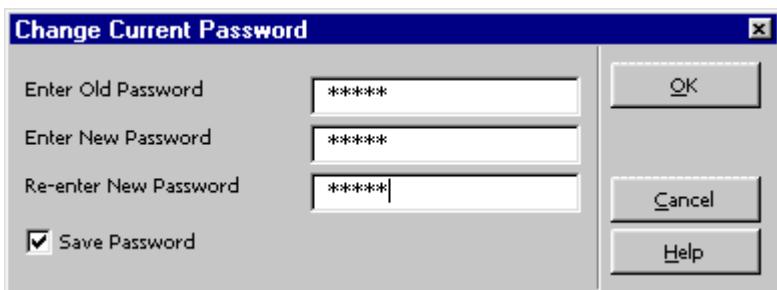
Přihlásit se jako jiný uživatel - Pokud potřebujete změnit přihlášení na uživatelské jméno pro jiného uživatele, použijte z roletového menu volbu Přihlásit se jako jiný uživatel nebo stiskněte klávesu P. Objeví se toto okno:

Zadejte uživatelské jméno jiného uživatele a klepněte na tlačítko **OK**. Jméno uživatele je jméno, pod nímž je pracovník knihovny registrován v systému ALEPH.

Změnit aktuální heslo - Pokud chcete změnit své současné heslo, postupujte takto:

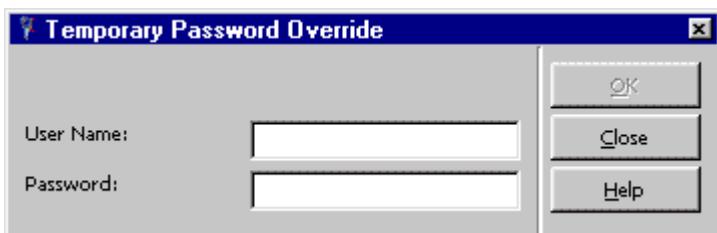
1. Vyberte si z menu volbu Změnit aktuální heslo nebo stiskněte klávesu Z. Objeví se toto okno:

2. Zadejte staré heslo, a poté dvakrát nové heslo, jak vidíte výše. Klepnutím na tlačítko **OK** nové heslo uložíte, ať už jste si vybrali volbu Uložit heslo nebo ne.
3. (Nepovinné) Pokud se nechcete při příštím spuštění GUI klienta systému ALEPH znova přihlašovat, vyberte si volbu Uložit heslo.

Použití dočasného hesla - Jestliže chcete dočasně překonat oprávění daného hesla kvůli použití dalších funkcí, postupujte takto:

1. Z menu si vyberte volbu Dočasně překonat omezení daná heslem. Objeví se toto okno:

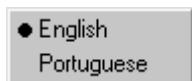

2. Zadejte uživatelské jméno a heslo pro překonání oprávnění a stiskněte tlačítko. Dočasné heslo zůstává v účinnosti, dokud necháte okno Dočasně překonání hesla otevřené. Jakmile okno zavřete, účinnost dočasného hesla skončí.

Babylónská věž

Když klepnete pravým tlačítkem myši na ikonu s babylónskou věží, zobrazí se seznam jazyků dialogu, které máte možnost použít:

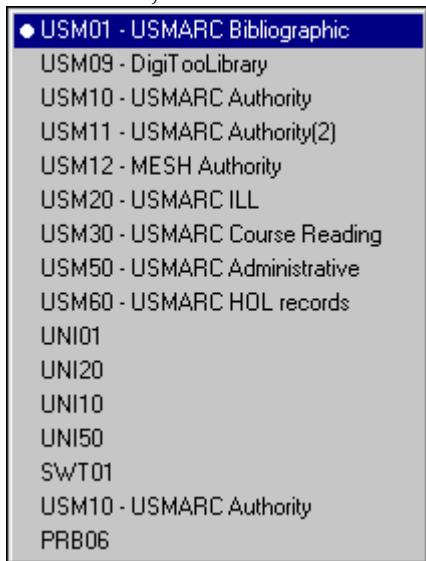

Pokud máte nastaveno více jazyků, můžete si klepnutím na levé tlačítko myši vybrat požadovaný jazyk.

Báze

Když otevřete modul, jste automaticky připojeni do báze, pokud je řádek DataBaseAutoSelect= v souboru ALEPHCOM.INI v instalaci GUI klienta systému ALEPH na vaší pracovní stanici nastaven na Y. Když klepnete pravým tlačítkem na ikonu Báze, zobrazí se seznam bází, k nimž se můžete připojit:

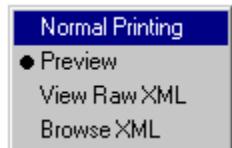

Klepnutím na příslušný řádek si můžete bázi vybrat.

Tiskárna

Když klepnete pravým tlačítkem na ikonu Tiskárna, objeví se seznam dostupných možností pro tisk:

Tyto možnosti jsou vysvětleny dále:

Normální tisk

Když si klepnutím na příkaz pro tisk (klepnutím na volbu Tisknout v menu Soubor nebo klepnutím na ikonu Tiskárna v liště menu GUI klienta) vyberete Normální tisk, otevře se okno pro tisk.

Náhled

Když si vyberete Náhled (po klepnutí na příkaz Tisknout), budete mít možnost podívat se na náhled tiskového souboru. Pak můžete klepnout na tlačítko Tisknout, abyste soubor vytiskli.

Zobrazení XML zdroje

Když si vyberete tuto možnost (po klepnutí na příkaz Tisknout), můžete si prohlédnout soubor ve formátu XML zdroje v okně editoru. Tento režim se používá pro ladění tisků.

Prohlížení XML

Když si vyberete tuto možnost (po klepnutí na příkaz Tisknout), můžete si prohlédnout soubor ve formátu XML zdroje v okně prohlížeče. Tento režim se používá pro ladění tisků.

3.5 Práce bez myši

Pokud dáváte přednost práci bez myši, systém ALEPH vám umožňuje rychle splnit úkoly, které máte, pomocí klávesových zkratek - stačí k tomu stisknout jednu nebo více kláves na klávesnici. Každý GUI klient systému ALEPH má svou sadu klávesových zkratek přiřazených určitým funkcím:

Klávesové zkratky pro GUI klienta systému ALEPH

Můžete plynule postupovat z jednoho prvku obrazovky na jiný pomocí těchto klávesových zkratek:

Klávesová zkratka	Vám umožňuje
TAB	přejít v dialogovém okně do dalšího pole.
Shift+TAB	přejít v dialogovém okně do předchozího pole.
Ctrl+TAB	přejít ze spodního panelu na první liště v horní nástrojové liště.
Ctrl+Alt+TAB	přejít z první lišty v horní nástrojové liště do spodního panelu.
Ctrl+1	přejít do levého panelu, který obsahuje stromovou strukturu.
Ctrl+2	přejít do pravého horního panelu nebo do levého okna editoru ve vícenásobném zobrazení v Katalogizaci nebo do pravého horního panelu, pokud používáte v Katalogizaci jediné okno.
Ctrl+Shift+2	přejít do pravého okna editoru ve vícenásobném zobrazení v Katalogizaci.
Ctrl+3	přejít do pravého spodního panelu.
Ctrl+4	přejít v Katalogizaci do navigačního stromu (levý spodní panel).
Ctrl+5	přejít na první liště horní nástrojové lišty.
Ctrl+6	přejít na druhou liště horní nástrojové lišty.
Ctrl+7	přejít na třetí liště horní nástrojové lišty.

Všimněte si, že kolem aktivní části obrazovky se objeví výrazný rámeček.

Seznamy v roletových menu, které se otevírají ikonou mohou být používány bez myši takto:

- Chcete-li otevřít seznam, stiskněte klávesu F4.
- Chcete-li v seznamu zvýraznit položku, použijte klávesy se šipkami.
- Chcete-li potvrdit výběr položky, stiskněte Enter.
- Pro odchod ze seznamu bez toho, aniž byste si vybrali položku, stiskněte klávesu Esc.

Všimněte si, že k tomu, abyste si myší vybrali položku ze seznamu, musíte použít dvojklik.

Obvykle je užitečné mít definice klávesových zkratek vašeho GUI klienta vytiskněné. V Návodě najdete téma Práce bez myši a klepněte na tlačítko **Tisknout** nebo si vytiskněte relevantní stránky z Uživatelského manuálu systému ALEPH.

3.5.1 Přizpůsobení definic klávesových zkratek

Klávesové zkrateky pro příkazy v systému ALEPH si můžete přizpůsobit u těch příkazů, pro něž dosud definovány nebyly, případně definici odstraníte, pokud vám nevyhovuje. Jestliže se vám provedené změny nebudou líbit, můžete se vrátit k původnímu nastavení v dané relaci. Jestliže však ukončíte relaci, všechny změny, které jste udělali v definici klávesových zkratek, budou uloženy do souboru accel.dat.

Pro všechny GUI klienty systému ALEPH platí:

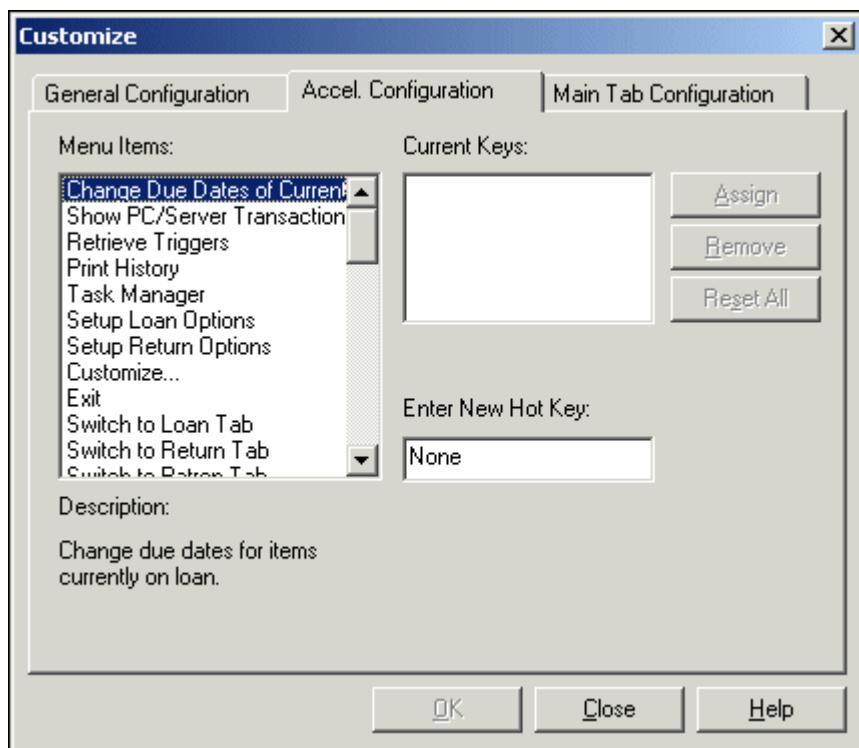
Nepoužívejte klávesové zkrateky Ctrl+H a Ctrl+I, Ctrl+J. Tyto klávesové zkrateky jsou vyhrazené pro funkce operačního systému Windows a jejich přiřazení nemůže být změněno.

Klávesu Shift můžete použít pouze společně s funkčními klávesami F1-F12.

Chcete-li si přizpůsobit klávesové zkrateky, které máte k dispozici v GUI klientovi:

Z menu ALEPH si vyberte volbu Možnosti, klepněte na Přizpůsobení a vyberte si kartu Konfigurace pro zrychlení:

-

- Které klávesové zkrateky můžete v danou chvíli použít, zjistíte tak, že klepnutím zvýrazníte položku v seznamu Menu položek. V poli Aktuální horké klávesy se zobrazí klávesová zkratka (funkční klávesa) pro vybranou položku.

- Chcete-li definovat novou klávesovou zkratku, pak po výběru položky z menu stiskněte kombinaci kláves (například Ctrl+F3) a klepněte na tlačítko **Přiřadit**.
- Chcete-li klávesovou zkratku odstranit, vyberte si ji ze seznamu, kde je uvedena v poli Aktuální horké klávesy, a klepněte na tlačítko **Odstranit**.
- Pro obnovení nastavení všech klávesových zkratek z počátku dané relace stiskněte tlačítko **Resetovat vše**.

Všechny změny, provedené v kartě Konfigurace pro zrychlení, jsou automaticky uloženy v textovém souboru accel.dat, který je umístěn v adresáři ..\tab\<lng> GUI klienta pro daný modul. Všechny volby menu, které jsou uvedené v souboru menu.dat, mohou být použity v souboru accel.dat společně s klávesami (nebo kombinacemi kláves) pro aktivaci možností menu.

Kombinace kláves musí splňovat následující pravidla:

- Mají-li být použity klávesy Ctrl, Alt nebo Shift, musí být uvedeny jako první. (Můžete použít také kombinaci zmíněných kláves, například Ctrl+Alt.)
- Chcete-li naznačit, že tyto klávesy musí být podrženy stisknuté během stisku další klávesy, zadejte znaménko (+), potom znak ASCII (v hranatých závorkách []) nebo funkční klávesu, kterou je nutno tisknout. Jako funkční klávesa se používá VK_*(například VK_F3).

Příklady:

Ctrl+VK_F3 (což se zobrazí v menu GUI klienta jako **Ctrl+F3**)
Alt+[V] (což se zobrazí v menu GUI klienta jako **Alt+V**)

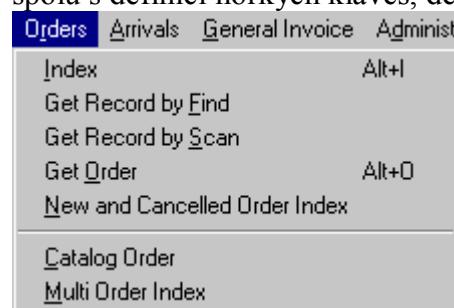
Následující příklady ukazují definice kláves v souboru accel.dat v modulu Výpůjčky spolu se jménem funkce, pro kterou byly definovány programátorem.

```
!
          Accel Texts
!
!           ID                  Data
!
!           40                  255
!-----!-----!
----->
SWITCH_APPLICATION      Ctrl+[A]
NEW_USER                Ctrl+VK_F7
USER_LIST               Alt+VK_F7
LOCATE                  Alt+VK_F8
```

Soubor menu.dat obsahuje jméno funkce, definované programátorem, a text, který se zobrazí v menu. Například:

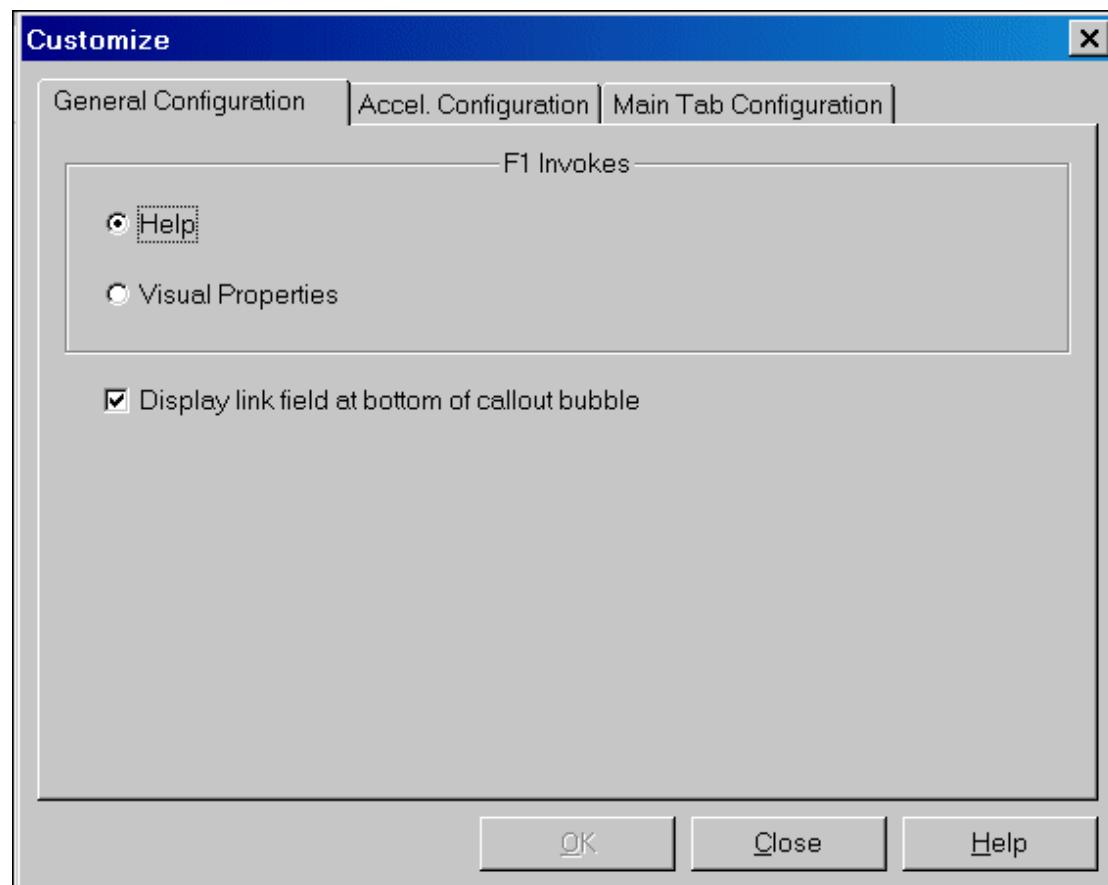
```
!                               Menu Texts
!
!                               ID          Data
!                               40         255
!-----!----->
ALEPH                         &ALEPH
DATE                          &Dates
LOAN_RENEW                     Renew &Loan by Barcode
LOAN                           &Circulation
.../...
```

V aplikaci systém zobrazí texty menu tak, jak byly definovány v souboru menu.dat spolu s definicí horkých kláves, definovaných v souboru accel.dat:

3.6 Konfigurace klávesy F1

Můžete měnit definici funkce, která je vyvolána stisknutím klávesy F1. Z menu ALEPH si vyberte volbu Možnosti, klepněte na volbu Přizpůsobení a zvolte kartu Obecná konfigurace:

- Vyberte si volbu Nápověda pro zobrazení online nápovědy pro jakýkoliv prvek obrazovky, když stisknete klávesu F1.
- Vyberte si Vizuální vlastnosti pro zobrazení okna Vizuální vlastnosti vždy, když stisknete klávesu F1.

3.7 Okno Vizuální vlastnosti

Okno Vizuální vlastnosti se používá pro zobrazení návštětí u prvků obrazovky v GUI klientovi systému ALEPH (tlačítka, jména sloupců, jména polí apod.).

Můžete si také vybrat kartu, která se bude implicitně otevírat jako první v okamžiku, kdy se zobrazí formulář (platí pouze pro formuláře, které se skládají z více karet).

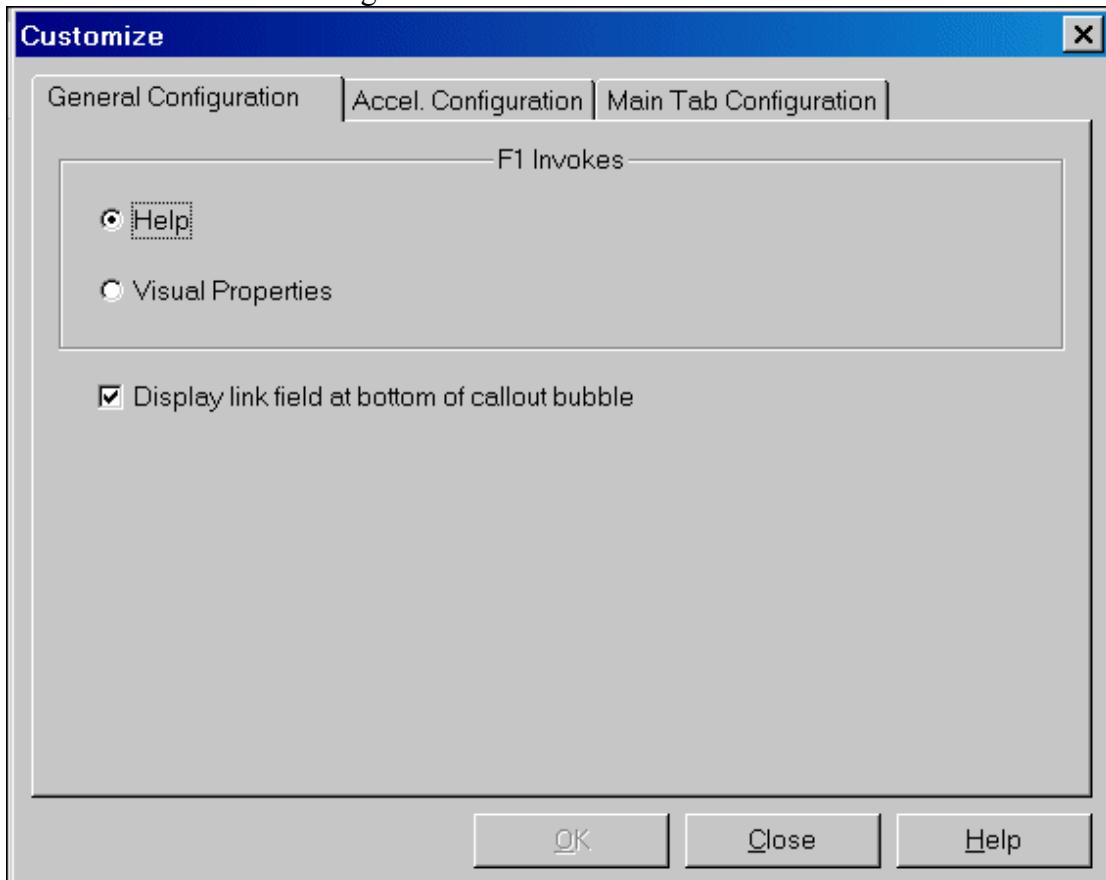
Příkladem může být karta Platební transakce v okně Údaje o čtenáři v modulu Výpůjčky, kde se zobrazí následující formulář:

Bibliographic Id							Description	Credit	Debit	Date	Status	Payment Identif.	
No bib information.	Paid 2.00 of original 10.00.			8.00		17/04/05				Not paid			
Harvard's military record in the	Loan WID			5.50		09/05/05				Not paid			
	Loan WID			5.50		09/05/05				Not paid			
	Loan WID			5.50		09/05/05				Not paid			
							Balance:	-44.00			Sum to Pay:	44.00	
							Amount Transferred to AR:	0.00					
							Subtotal:	-3.00					

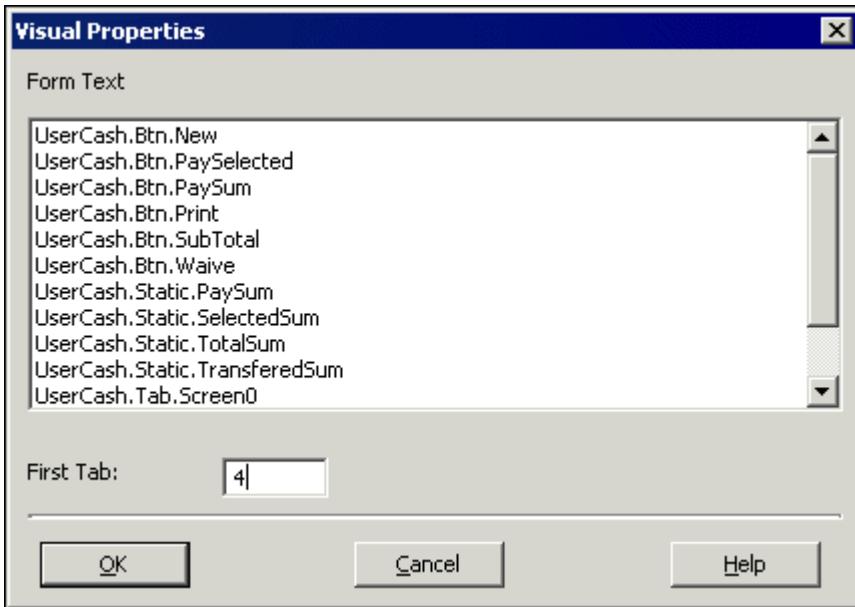
Jak vidíte, formulář má čtyři karty. Když je otevřeno okno s více kartami, je implicitně aktivována karta umístěná nejvíce vlevo (v tomto příkladu je to karta 1. Aktivní poplatky).

Chcete-li změnit kartu, která se implicitně otevře jako první:

1. Z menu ALEPH si vyberte volbu Možnosti, klepněte na volbu Přizpůsobení a zvolte kartu Obecná konfigurace:

2. Vyberte si Vizuální vlastnosti pro zobrazení okna Vizuální vlastnosti vždy, když stisknete klávesu F1.
3. Otevřete formulář s více kartami a stiskněte klávesu F1. Objeví se okno Vizuální vlastnosti:

4. V poli První karta zadejte číslo, které stanoví, která karta je aktivována jako první, když se otevře formulář, a klepněte na tlačítko **OK**. Druhá karta odleva má číslo 2, třetí karta odleva má číslo 3 atd. Ve výše uvedeném příkladu bylo zadáno číslo 4. Při dalším otevření formuláře bude aktivována čtvrtá karta odleva (v tomto příkladu je to karta 4. Všechny transakce).

3.7.1 Dialogová okna a vizuální vlastnosti

GUI klient systému ALEPH obsahuje panely, v nichž se zobrazují informace, a dialogová okna, která jsou vyvolána, když si uživatel vybere volbu z menu. Je snadné je rozlišit, protože informační panely nemají názovové lišty, zatímco dialogová okna ano. Informační panely mají vždy původ v předem definovaném umístění, ale umístění dialogových oken může být upraveno uživatelem.

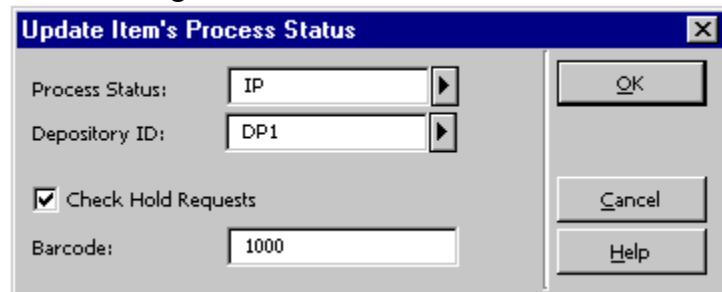
Následující obrazovka představuje dva příklady informačních panelů:

Sublibrary	Sublibrary	Patron Status	Description	Expiration Date	Last Act Date
ALEPH	General Patron	08	Research	29/09/04	19/12/01
USM50	Exlibris Demo Libraries	08	Research	22/08/06	06/03/03
UARCV	Archives Library	08	Research	10/11/03	04/11/01
UEDUC	Education Library	08	Research	10/07/08	14/05/03
UELEC	Electronic Resources	03	Academic Staff	20/09/03	20/09/00
URLEC	UELEC Reading Room				
UGDOC	Government Documents				
URDOC	UGDOC Reading Room				
UHLTH	Health Library	08	Research	11/04/06	23/03/03

1. Local Patron Details 2. Local Blocks and Notes 3. Local Privileges		
Patron ID:	1604	Update
Barcode:	0250013491604	Get Defaults
Title:	Dr.	Cancel
Name:	Jones, Donald	
Sublibrary:	ALEPH	
Patron Status:	08	
Expiration Date:	29/09/2004	
Patron Type:	PR	
Photocopy Charge:	F	
Cash Limit:	100000.00	
Web OPAC Message:	z305 note ALEPH	

Hlavní rozdíl mezi horním a spodním panelem ve výše uvedeném příkladu je skutečnost, že údaje mohou být zadávány pouze ve spodním panelu.

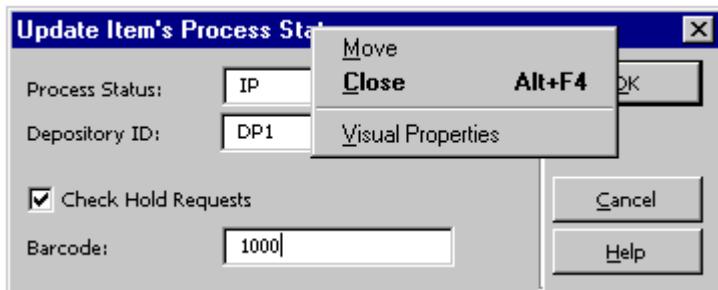
Příklad dialogového okna:

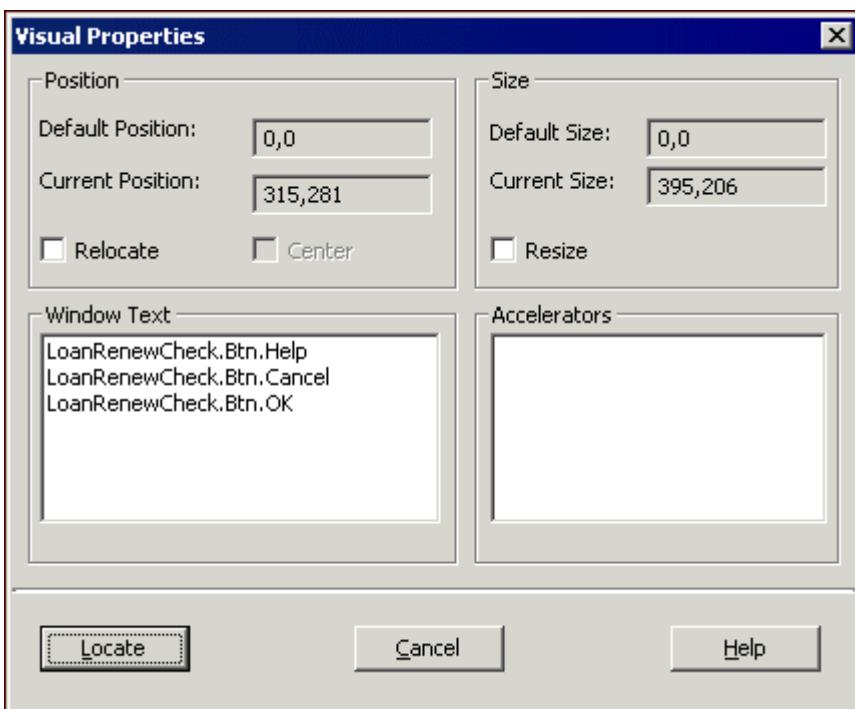
Okno Vizuální vlastnosti vám umožňuje stanovit, kde bude při příštém otevření GUI klienta umístěno dialogové okno (například okno Aktualizace statusu zpracování jednotky). Také je možné okno automaticky na obrazovce vycentrovat.

Aby se vybrané okno (například Změnit status zpracování jednotky v menu Jednotky modulu Výpůjčky) při příštém otevření modulu objevilo ve středu obrazovky, postupujte takto:

- Umístěte kurzor na titulkovou lištu okna a klepněte na pravé tlačítko. Objeví se toto menu:

- Klepněte na **Vizuální vlastnosti**. Zobrazí se okno Vizuální vlastnosti:

- Zvolte **Centrovat**.

- Klepněte na **Změnit umístění**. Okno je ihned přemístěno na střed obrazovky a objeví se tam při příštím otevření GUI klienta.

Pokud budete chtít, aby se toto okno objevilo na jiném místě, postupujte takto:

- Přetáhněte okno na požadované místo.
- Umístěte kurzor na titulkovou lištu okna a klepněte pravým tlačítkem myši. Zobrazí se menu (viz výše).
- Zvolte Vizuální vlastnosti. Otevře se okno Vizuální vlastnosti (viz výše). Pro vaši případnou další potřebu se v dialogovém okně zobrazí souřadnice "aktuálního umístění" (například 176,192).

4. Pokud jste s aktuálním umístěním spokojeni, klepněte na Změnit umístění.
Okno se při příštím otevření modulu objeví na změněném umístění.

Poznámky:

a. Panel Text okna v okně Vizuální vlastnosti uvádí jména, která se objevují v titulkových lištách a na tlačítkách pro příkazy ve vybraném okně.

Mohou být editována prostřednictvím modulu ALEPHADM.

b. Jestliže klepnete na Změnit umístění, objeví se pro dialogové okno posuvník, který vám umožní přesunout okno na nové místo díky operaci přetáhnutí-a-upuštění.

c. Možnost změny velikosti, která se objevuje v okně Vizuální vlastnosti, nelze použít.

3.8 Seznamy v GUI klientovi - hlavičky sloupců (PC_TAB_COL.<LNG>)

V souboru pc_tab_col.<lng> se definují sloupce, v nichž se zobrazují údaje v oknech se seznamy v GUI klientech.

Každý seznam má svůj jedinečný identifikátor (sloupec 1) a každý sloupec má své číslo (sloupec 4). Tyto dva prvky (sloupec 1 a sloupec 4) NEMOHOU být změněny. Pořadí zobrazení sloupců je dán pořadím řádků v této tabulce.

Implicitní šířka sloupce je definována v procentech z délky řádku (sloupec 5). Celková procentuální hodnota zobrazených sloupců by neměla přesáhnout 100. Pro sloupce, které se nemají zobrazovat, by měla být nastavena šířka 000.

Poznámka

Sloupce pro některá okna se seznamy nejsou řízeny touto tabulkou. Jsou řízeny tabulkou \alephcom\tab\lng\tab_col.<lng> v GUI klientovi.

Následuje příklad sady definic sloupců v souboru pc_tab_col.<lng> pro seznam log souborů ADM záznamu v modulu MVS a odpovídající zobrazení v GUI:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
PC_ILL_LOGGER	L	Date		01	025	01	C04			Date+time
PC_ILL_LOGGER	L	Description		02	025	01	C04			Z45-TEXT
PC_ILL_LOGGER	L	Details		03	050	01	C04			Z45-DATA

Log for Admin. Record 8033

Date	Description	Details	Action date
25/Dec/2002 2 11:04 AM	Status Change	Request's status changed to SV.	-----
25/Dec/2002 2 11:04 AM	Supplier request created	Supplier BGU request created.	-----
25/Dec/2002 2 11:04 AM	ILL request created	ILL request for document 8033 created.	-----

All
 General
 Status Change
 ILL request created
 Supplier request created
 Vouchers allocation
 Vouchers de-allocation

Action Date:

Log Type:

Log Text:

Sloupec 1 obsahuje jedinečný kód, jímž systém identifikuje sadu hlaviček sloupců. Chcete-li se seznámit se s seznamem identifikátorů pro každý modul a jím odpovídajících oken, podívejte se do sekce "Hlavičky sloupců (pc_tab_col.<lng>)" v části Systémový knihovník daného modulu.

Sloupec 2 obsahuje znakovou sadu použitou pro hlavičku sloupce. Standardně je použito L pro Latinku.

Sloupec 3 obsahuje text hlavičky sloupce, který se zobrazí v GUI.

Sloupec 4 obsahuje číslo sloupce (odleva doprava).

Sloupec 5 uvádí procentuální hodnotu šířky, kterou by měl sloupec zabírat, vzhledem k šířce stránky. Číslo musí být tvořeno třemi číslicemi. Pro čísla menší než 100 zadejte vedoucí nuly. Například 025. Hlavičku sloupce můžete odstranit ze zobrazení tak, že v tabulce zadáte 000. Nemažte žádný řádek tabulky.

Sloupec 6 obsahuje kód pro font. Hodnota kódu fontu je nastavena v souboru Alephcom\tab\font.ini klienta jako poslední dva znaky z definice "ListBox". Například ListBox01. Klienta můžete přinutit, aby ignoroval nastavení v souboru pc_tab_col.<lng> tak, že použijete ListBox##. Když použijete bitmapu (například znak pro zaškrtnutí), znaky "it" by měly být zadány zde.

Sloupec 7 obsahuje kód pro barvu. Hodnota barvy je definována v souboru Alephcom\tab\alephcom.ini klienta, v sekci [TextListBox]. Když použijete bitmapu (například znak pro zaškrtnutí), znaky "map" by měly být zadány zde.

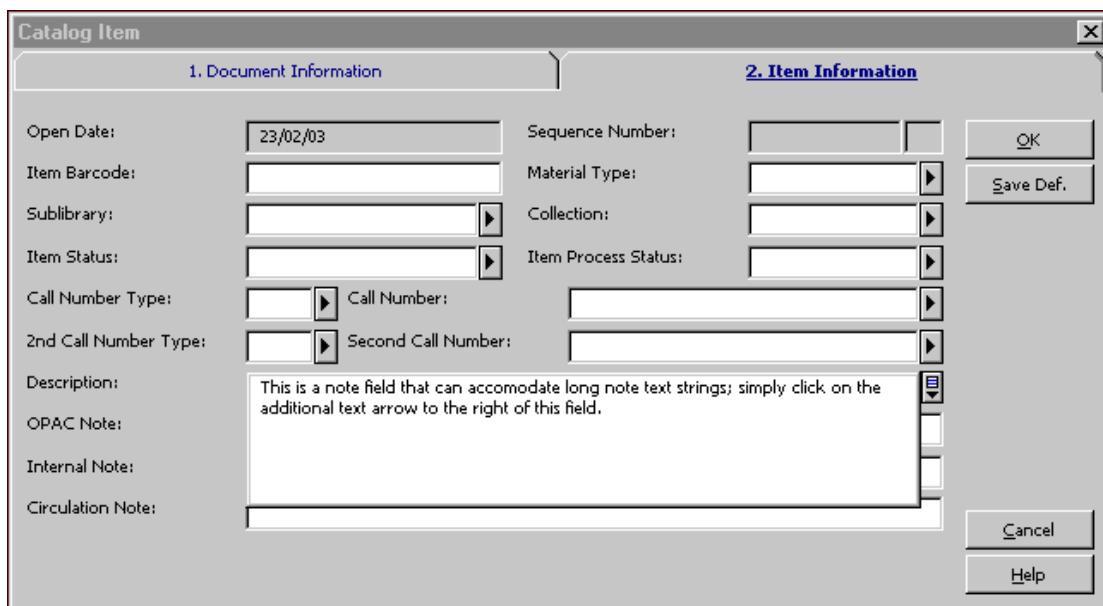
Sloupec 8 obsahuje druhý font pro odlišení. Je to užitečné pouze v těch instancích, kdy je řádek diferencován systémem, například pro dodaná/nedodaná čísla seriálů.

Sloupec 9 obsahuje druhou barvu pro odlišení. Je to užitečné pouze v těch instancích, kdy je řádek diferencován systémem, například pro dodaná/nedodaná čísla seriálů.

Sloupec 10 obsahuje poznámku, která se na obrazovce NEZOBRAZUJE.

3.9 Úprava doplňkových textových polí

V systému ALEPH je celá řada formulářů, které obsahují pole s dalšími textovými šípkami, které znamenají, že pole je delší, než je zobrazené (například pole poznámek):

Když klepnete na okno pole, pole se rozvne a umožní vám zobrazení celého svého obsahu nad rámcem implicitního zobrazení; budete mít také možnost zadat další údaje.

Když otevřete tento typ pole, můžete stiskem kombinace kláves Ctrl+Enter vložit přechod na nový řádek.

Chcete-li zavřít pole s doplňkovým textem, stiskněte klávesu Esc.

Maximální počet znaků, které se zobrazují v poli předtím, než je tato možnost rozšíření aktivována, může být definován v souboru alephcom.ini:

```
[Editovat]
ExpandTextLength=100
```

Tento údaj určuje maximální počet znaků potenciálního textu. Například: jestliže do pole může být zapsáno až 200 znaků, ale obsahuje pouze 20 znaků, tlačítko se stále zobrazuje.

3.10 Data v GUI klientovi systému ALEPH

Data v GUI systému ALEPH mohou být zadávána a zobrazována v různých formátech. Například v evropských zemích se dává přednost formátu dd-mm-rr, zatímco americký uživatel může dát přednost formátu mm-dd-rr.

Formáty dat jsou nastaveny pro daného klienta. Jakmile je formát data nastaven, bude pokrývat všechny instance ve všech modulech pro datová pole v oknech formulářů. Hodnota zadaná uživatelem je uložena v souboru alephcom.ini jako parametr DateSequence.

3.10.1 Nastavení formátu data

Nastavení formátu data určuje formát pro zadávání dat a jejich zobrazování - sekvence součástí a použitá oddělovací znaménka. Následující příklad je převzat z rejstříku objednávek v modulu Akvizice/Seriály:

Index	Order No.	Rec. No.	Vendor	Status	Status Date	Type
[Rec.]	18	000001750	DAWSON	RSV	21/01/02	S
[Rec.]	43	000001750	DAWSON	SV	24/01/02	S
[Rec.]	83	000001750	DAWSON	RSV	30/01/02	S
[Rec.]	517	000001750	DAWSON	RSV	23/06/02	S
[Rec.]	577	000001750	010	SV	02/07/02	M
123.	475	000007468	010	NEW	11/06/02	S
Acquisitions check.	17	000003300	010	RSV	05/02/02	M
Acquisitions check.	84	000003300	010	SV	19/03/02	M
Acquisitions check.	446	000003300	A D & L	SV	19/05/02	M

V tomto příkladu vidíte různá datová pole ("Od" data objednávky, "Do" data objednávky, Datum statusu), pro něž byl vybrán formát zobrazení dat *dd/mm/rr*.

Nastavení implicitního formátu data pro celou instalaci systému ALEPH (pro server a klienta) může být definováno Systémovým knihovníkem.

Můžete definovat nastavení formátu pro data pro svůj uživatelský profil tak, že upravíte konfiguraci příznaku `Date_Format` v souboru `Alephcom.ini`.

3.10.2 Datové pole

Zadejte datum do datového pole a vyberte si každou číslici tak, že ji zvýrazníte kurzorem. Datové pole je tvořeno jednou položkou vytvořenou osmi číslicemi.

3.10.3 Zadání data

Jsou dva způsoby, jak zadávat data do datového pole v GUI klientovi:

- Použití kalendářového roletového menu. Otevře se malý kalendář, zobrazující aktuální datum. Můžete listovat dny a měsíci pomocí tlačítek se šipkami nebo pomocí kláves Page Up a Page Down nebo si vybrat den v otevřeném měsíci pomocí myši.

- Použití klávesy F12 z datového pole. Jestliže je ukazovátko umístěno na datovém poli, pak klepnutí na tlačítko F12 nastaví datum jako dnešní datum. Opětovné klepnutí na klávesu F12 nastaví všechny číslice na 0 (nulu).

Samozřejmě můžete také změnit datum tak, že číslice zadáte přímo z klávesnice.

Chcete-li ukončit zobrazení kalendáře bez výběru data, stiskněte klávesu Esc.

3.10.4 Listování v měsících a v letech

Je několik způsobů, jak listovat v měsících a letech:

Použitím roletového kalendáře - Pro přechody mezi měsíci použijte klávesy se šipkami v horních rozích okna kalendáře. Jestliže umístíte ukazovátko na měsíc zobrazený v titulkové liště a klepnete tlačítkem myši, zobrazí se seznam měsíců a vy si z něj můžete vhodný měsíc vybrat.

Chcete-li listovat v ročích, umístěte ukazovátko na rok v titulkové liště a klepněte tlačítkem myši. Otevře se roletové okno, v němž si budete moci vybrat příslušný rok.

3.11 Identifikace ikon

Zcela vlevo v každé nástrojové liště jsou umístěny ikony, na které nemá smysl klepat; užívají se k tomu, aby označovaly funkci příslušné nástrojové lišty (Seriály, Jednotky apod.).

Tyto ikony nemůžete upravovat.

3.12 Ikony pro klávesové zkratky

Každá nástrojová lišta má levou a pravou stranu. Na pravé straně najdete zvláštní lištu s vlastním kontextovým řetězcem. Skládá se z ikon, které mohou být použity jako klávesové zkratky místo příkazů z menu. Tuto lištu může uživatel přizpůsobovat svým potřebám pro:

- Přidání ikon - přidání definice do souboru `tbarbmp.dat`.
- Vymazání ikon - vymazání definic ze souboru `tbarbmp.dat`.
- Úpravu ikon - zadejte jiné jméno bitmapového souboru nebo aktualizujte stávající BMP soubor.

Tyto ikony jsou bitmapové soubory, které jsou uloženy v adresáři alephcom/tbarbmp. Popis každé z lišť tvoří obsah souboru alephcom/tab/tbarbmp.dat.

Lišty s kontextovými řetězci jsou:

Akvizice

Lišta Objednávka ("OrderBar")
Lišta Faktura ("InvoiceBar")
Lišta Seriál ("SerialBar")
Příkazy lišty Objednávka ("OrderBarCommands")
Příkazy lišty Faktura ("InvoiceBarCommands")
Příkazy lišty Seriál ("SerialBarCommands")

Výpůjčky

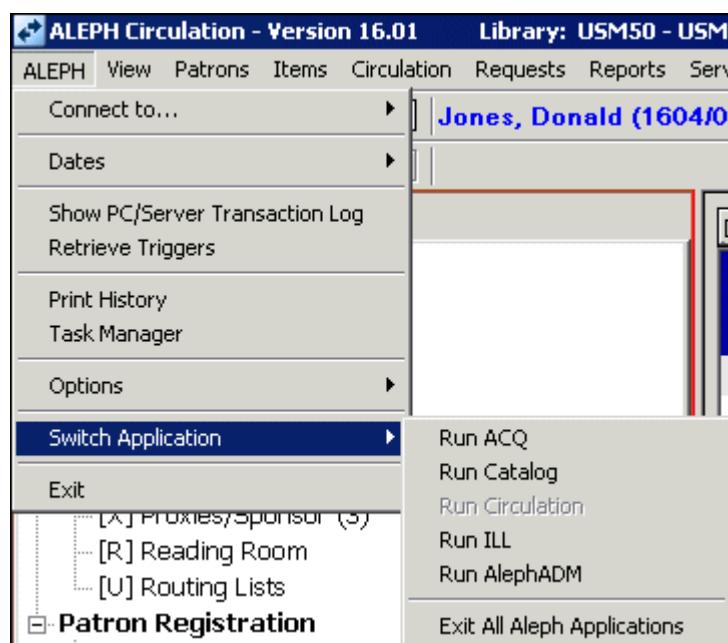
Lišta Čtenář ("UserBar")
Lišta Jednotka ("ItemBar")
Příkazy lišty Čtenář ("UserBarCommands")
Příkazy lišty Čtenář-Jednotka ("CircItemBarCommands")

Katalogizace

Lišta Záznam ("RecordBar")
Příkazy lišty Záznam ("RecordBarCommands")
Lišta Katalogizace jednotky ("CatalogItemBar")
Příkazy lišta Katalogizace jednotky ("CatalogItemBarCommands")

3.13 Přechody mezi aplikacemi

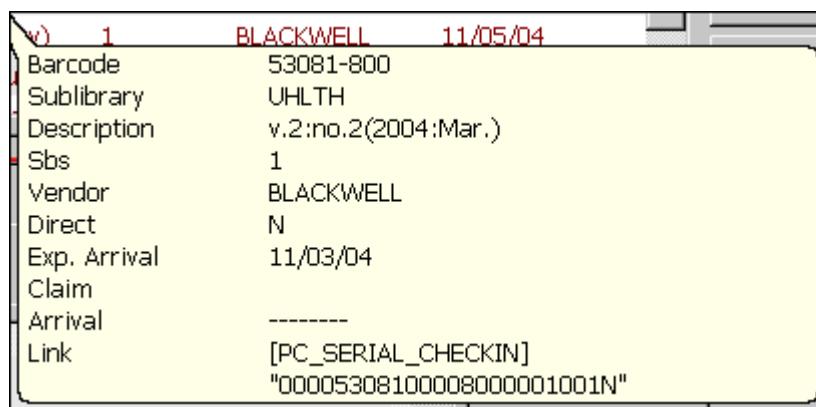
V každém GUI můžete přepínat mezi různými aplikacemi nejen ze spodní nástrojové lišty, ale také z menu ALEPH, přesněji jeho submenu Změnit aplikaci:

Toto submenu také obsahuje také volbu Ukončit všechny aplikace ALEPHu, díky které můžete ukončit všechny otevřené moduly GUI klienta systému ALEPH. Není možné přejít do modulu, ve kterém se právě nacházíte, protože příslušná volba je neaktivní.

3.14 Zobrazení pole "Vazba" v bublinách v seznamech GUI klienta

Můžete si nechat zobrazit pole "Link" (název je uveden v programu a není možné jej změnit) ve spodním rádku bubliny, kterou vyvoláte klepnutím na pravé tlačítko myši na rádku v seznamu v GUI.

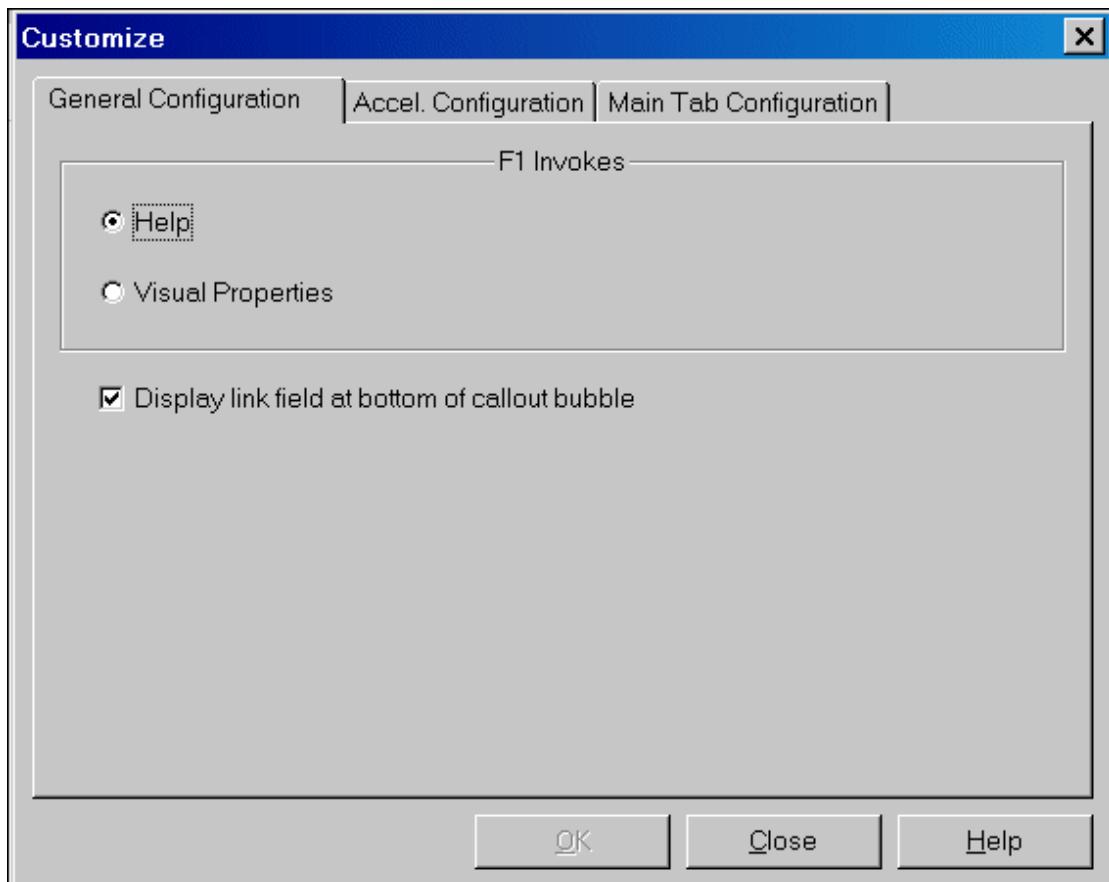
Ve většině GUI seznamů je pole "Link" připojeno na konec bubliny.

Pole "Link" obsahuje jméno sekce v souboru `./usm01/tab/pc_tab_col.<lng>`, které reprezentuje seznam (například `PC_CASH_SUMMARY`), a různé další informace, které používají programy k jednoznačné identifikaci rádku a ke zpracování údajů, které rádek obsahuje.

Příznak v souboru `.\Alephcom\Tab\Alephcom.ini` (v části `[TextListBox]`) stanoví, zda se bude či nebude pole "Link" zobrazovat ve spodní části bubliny:

```
ShowLineLinkInBubble=Y
```

Hodnotu příznaku můžete snadno změnit online prostřednictvím zaškrťávacího okénka nazvaného "Zobrazení vazebního pole na konci bubliny". Příznak je umístěn v kartě Obecná konfigurace (menu ALEPH/Možnosti/Přizpůsobení...).

Příklad definice pro pole "Link" ze souboru .\Alephcom\Tab\Cze>window.dat:

GeneralConfigDlg.Check.ShowLinkInBubble Zobrazení vazebního pole na konci bublinky

Následuje příklad textu, který se může objevit v poli "Link":

Link	[PC_ACQ_LIST] "00000165000015OMRI
010	NNNM00005"

V příkladu, uvedeném výše, je sekce ze souboru pc_tab_col.<lng> uzavřena do hranatých závorek a zbytek údajů je v uvozovkách. V tomto případě jsou data tvořena těmito údaji:

Z68-REC-KEY:	00000165000015
Z68-ORDER-NUMBER:	OMRI
Z68-VENDOR-CODE:	010
Z68-INVOICE-STATUS = "D" ? (Y/N) :	N
Z68-ARRIVAL-STATUS = "C" ? (Y/N) :	N
Z68-ORDER-STATUS = "CLS" ? (Y/N) :	N
Z68-ORDER-TYPE:	M
Z68-NO-UNITS:	00005

Zobrazování pole "Link" dává knihovníkům možnost identifikovat seznam v souboru pc_tab_col.<lng>, a je také užitečné pro ladění zobrazení, prováděné programátory.

3.15 Seznamy v GUI klientovi - přidání sloupců, které nejsou uvedeny v souboru pc_tab_col.<lng>

Když seznam v GUI obsahuje více sloupců, než je uvedeno v příslušné sekci v souboru `pc_tab_col.<lng>` (včetně těch, které mají jako procento ze šířky řádku ve sloupci 5 uvedeno 000), pak chybějící sloupce budou mít hlavičku "Není v tabulce" ("Not in Table"). Mohou být aktivovány klepnutím na pravé tlačítko myši v seznamu hlaviček a výběrem pomocí zaškrtnutí příslušného okénka. V každém případě jsou tyto sloupce vždy součástí zobrazení v bublině, která se zobrazí po klepnutí na pravé tlačítko myši ve chvíli, kdy je kurzor nasměrován na řádek seznamu.

Toto řešení je užitečné v případech, kdy program, který je zodpovědný za vytváření GUI seznamů, generuje sloupce, které z nějakého důvodu nejsou uvedeny v tabulce `pc_tab_col.<lng>`. Tyto sloupce vytvořené v okamžiku zobrazení (on-the-fly) tak nesou okamžité označení nesouladu mezi programem a tabulkou `pc_tab_col.<lng>`, které může být neodkladně řešeno.

3.16 Okna s dalšími údaji, která jsou vyvolávána z formulářů

Je několik různých typů oken s dalšími informacemi, která jsou vyvolávána z formulářových oken (například formulář dodán v modulu Akvizice/Seriály):

Z datového pole je možné vyvolat roletový kalendář:

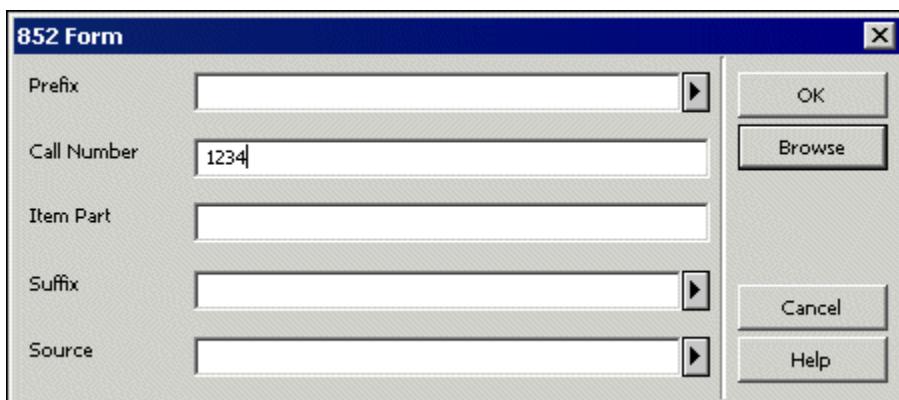
Roletový seznam může obsahovat jednotky, z nichž si můžete vybírat. Je odvozen z tabulky `pc_tab_exp_field`:

UARCV	Archives Library
UEDUC	Education Library
UELEC	Electronic Resources
URLEC	UELEC Reading Room
UGDOC	Government Documents
URDOC	UGDOC Reading Room
UHLTH	Health Library
ULAW	Law Library
ULINC	Lincoln Library
RLINC	ULINC Reading Room

Dlouhý text v poli. Jde o okno, do něhož můžete zadat další text:

This note is too long to be displayed in a regular field.

Oddělené dialogové okno:

Tato okna pro další informace je možné zobrazit dvěma různými způsoby:

- Když klepnete na příslušné tlačítko vedle pole v okně formuláře.
- Když stisknete odpovídající klávesovou zkratku.

Tlačítka a klávesové zkratky, které odpovídají určitému typu pole:

Popis okna s dalšími informacemi	Ikona	Klávesová zkratka
Roletový kalendář	▶	F4
Roletový seznam	▶	F4
Dlouhý text v poli	▼	F3
Oddělené dialogové okno	...	Mezerník

Pro používání klávesové zkratky musíte mít kurzor umístěn v odpovídajícím poli.

Každé okno s dalšími informacemi můžete zavřít klávesou Esc.

Poznámka

K tomu, abyste se dostali na tlačítko můžete použít klávesu Tab.

3.17 Nástrojové lišty GUI klienta

Nástrojová lišta je standardní termín pro různé řady v GUI klientovi, umístěné pod lištou s menu, které obsahují pole a ikony pro často prováděné úlohy.

3.17.1 Zobrazovaný text

Lze stanovit obsah a formátování textu, který se zobrazí v nástrojových lištách v klientovi, tak, že nastavíte řádky v těchto souborech:

- `./aleph/error_<lng>/pc_acq_c0506` - používá se pro lištu Objednávka v modulu Akvizice/Seriály
- `./aleph/error_<lng>/pc_serial_c0339` - používá se pro lištu Seriál v modulu Akvizice/Seriály
- `./aleph/error_<lng>/pc_cir_c0461` - používá se pro lištu Jednotky v modulu Výpůjčky
- `./aleph/error_<lng>/pc_com_c0174` - používá se pro lištu Jednotky v modulu Katalogizace
- `./aleph/error_<lng>/pc_cir_c0463` - používá se pro lištu Čtenář v modulu Výpůjčky

První čtyři nástrojové lišty sdílejí stejné konvence: \$1=název, \$2=autor, \$3=číslo BIB záznamu, \$4=číslo ADM záznamu, \$5=rok.

Například předpokládejme, že se v souboru `$alephe_error_eng/pc_acq_c0506 ./aleph/error_<lng>/pc_acq_c0506` objeví toto nastavení:

2001 0000 L BIB=\$3;ADM=\$4 - \$1 (\$2) . Rok: \$5

Tato konfigurace vytvoří následující zobrazení v liště Objednávka v modulu Akvizice/Seriály:

Lišta Čtenář v modulu Výpůjčky používá jinou konvenci: \$1=jméno, \$2=název, \$3=ID a \$4=čárový kód.

Například předpokládejme, že se v souboru `./aleph/error_<lng>/pc_cir_c0463` objeví toto nastavení:

2001 0000 L \$1 (\$3/\$4)

Tato konfigurace vytvoří následující zobrazení v liště Čtenář v modulu Výpůjčky:

Maximální počet znaků, které mohou být zobrazeny pro každý zástupný znak, je 40.

Upozorňujeme, že barva textu je nastavena pod jménem příslušné nástrojové lišty v souborech *.ini; a vždy je označována jako `FgColorDescript`. Například v `circ.ini` je použita řádka, která definuje údaje o čtenáři, které se zobrazují v liště Čtenář:

```
[UserBar]
FgColorDescript=000,000,255
```

3.17.2 Editování tipů pro nástrojovou lištu

V modulech Akvizice/Seriály, Katalogizace a Výpůjčky se objevují tipy, když ukážete ukazovátkem na ikonu na levé straně od příslušné lišty.

Text tipů můžete upravovat v souboru .\<module>\Tab\<lang>\window.dat:

<jméno_lišty>.ToolTip.Info

Například v souboru C:\ALEPH 500\Catalog\Tab\Eng>window.dat je použit řádek:

RecordBar.ToolTip.Info

Record Bar

Ten podporuje tento tip:

Tipy, které se objevují, když ukážete na tlačítko ve výše uvedené nástrojové liště, jsou určeny řádkem:

RecordBar.ToolTip.Go

Load Record from Server

3.17.3 Identifikující ikony

Zcela vlevo od každé nástrojové lišty jsou ikony, na které se myší neklepe. Používají se pro označení funkce spojené s danou nástrojovou lištou (Seriály, Jednotky apod.). Tyto ikony nemohou být upravovány.

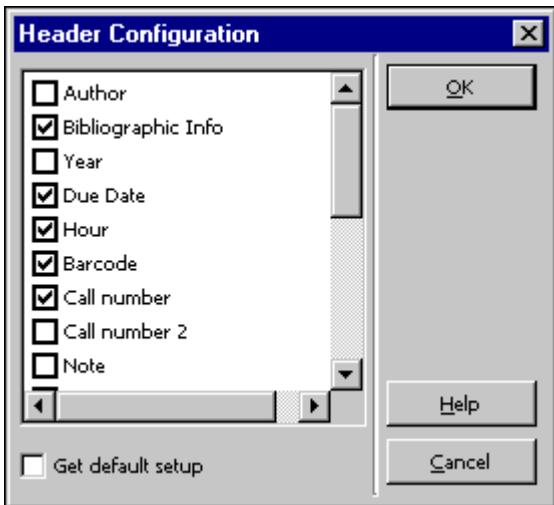
3.18 Seznamy v GUI klientovi - zobrazení/skrytí sloupců

Spousta informací, které máte k dispozici v GUI klientovi systému ALEPH, se zobrazuje buď v tabulkách nebo jako seznamy. Když klepnete v následujícím příkladu, převzatém z modulu Výpůjčky, na uzel Výpůjčky z karty Čtenář, zobrazí se tento seznam:

List of Loans									
Bibliographic Info	Due Date	Hour	Barcode	Call num	Note	Item Stat	Sublibra	Fine	Request No. renewals
The animal kingdom;Leving in the East	07/11/02	23:59	444-20			Three Week Loan	Health Library	275.00	0
Philosopher's quest.	Lost		126-20			Three Week Loan	Educational Library		5
Das Relief der Erde;	Lost		182-30			Three Week Loan	Health Library	464.00	0
Das Relief der Erde;	Lost		182-10			Three Week Loan	Lincoln Library	371.00	2

Renew
 Renew All
 Delete
 Item List
 Change Date
 Loan Notes
 Lost
 Claim Return

Jak vidíte, tento seznam je tvořen údaji, které se zobrazují v řádcích a sloupcích. Můžete definovat, které sloupce se v seznamu objeví. Když klepnete pravým tlačítkem myši na jakoukoliv hlavičku v seznamu, objeví se dialogové okno Konfigurace hlavičky:

Okno Konfigurace hlavičky obsahuje seznam všech možných hlaviček sloupců. Pokud chcete odstranit sloupec ze seznamu, zrušte zaškrtnutí v příslušném okénku. Vyberte si volbu **Implicitní nastavení**, abyste mohli upravit původní nastavení. Původní nastavení jsou uložena na serveru.

Můžete také změnit šířku sloupce tak, že táhnete levou nebo pravou hranici hlavičky sloupce, dokud nejste se šířkou spokojeni.

3.19 Kontrola aktualizací pro klienta (program Version Check)

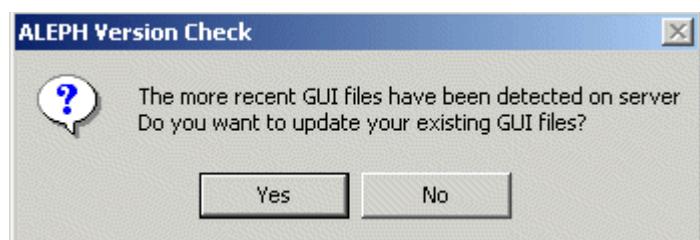
Program Version Check je nástroj, který se používá k distribuci souborů pro GUI klienta z centrálního serveru na jednotlivé pracovní stanice. Protože je integrován do všech modulů GUI, automaticky vás může informovat o posledních aktualizacích a může zajistit nahrazení starších verzí souborů novými podle vašeho požadavku.

Existují dva spůsoby, jak spustit tento program:

- Automatická kontrola: zpráva o kontrole aktualizací systému ALEPH se objeví v okamžiku, kdy je zahájena nová relace.
- Ruční spuštění kontroly: z menu ALEPH je možné použít volbu Aktualizace verze.

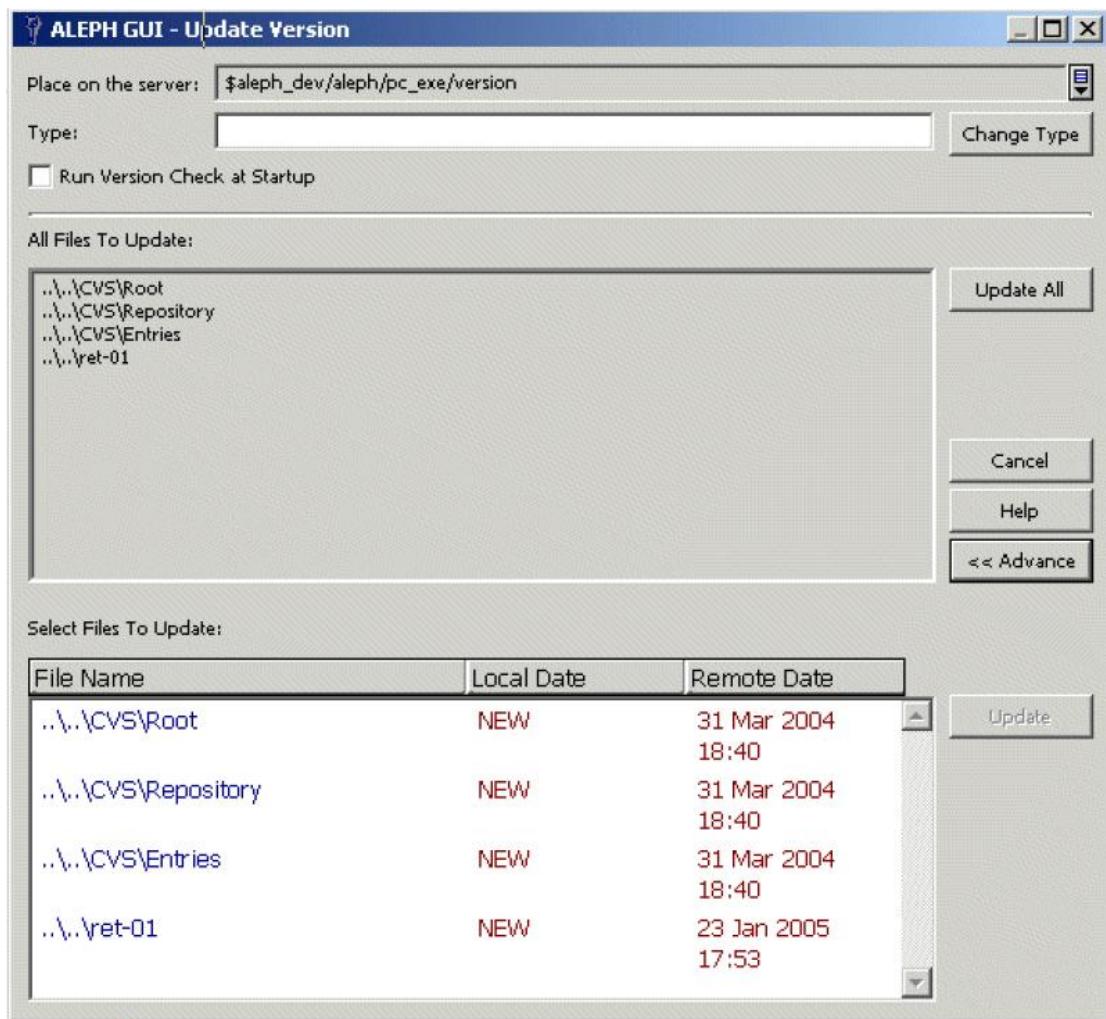
3.19.1 Aktualizace souborů ze serveru pomocí programu Version Check

Když je zahájena nová relace, kontroluje systém, jestli nebyly přidány nové soubory na server, a pokud je najde, zda mají novější datum než odpovídající soubory na lokálním počítači. Jsou-li na serveru zjištěny nové soubory, které jsou novější než odpovídající soubory v lokálním počítači, je provedena další kontrola s cílem zjistit, zda aktualizace již v průběhu daného dne nebyla provedena. Během jednoho dne se připouští pouze jedna aktualizace. Pokud v daném dni ještě nebyla aktualizace provedena, systém zobrazí zprávu kontrolního programu:

Pro aktualizaci souborů:

1. Pokud se zpráva o kontrole neobjeví automaticky při otevření relace, klepněte v menu ALEPH na volbu **Kontrola verze**.
2. Při zobrazení zprávy o kontrole klepněte na **Ano**. Otevře se okno Aktualizace verze:

Aktualizujete soubory na vašem lokálním počítači prostřednictvím okna Aktualizace verze.

3. Když jste vyplnili pole:

- Pro aktualizaci všech nových souborů, které byly systémem zjištěny, klepněte na **Aktualizovat všechny**. Tato operace zavře GUI, a pak jej znova otevře.
- Pro aktualizaci vybraných souborů klepněte na Vybrané. Tím otevřete seznam nových souborů na serveru. Vyberte si soubory, které chcete aktualizovat a klepněte na **Aktualizovat**. Tato operace zavře GUI, a pak jej znova otevře.

4 Spouštěče

Spouštěče představují způsob, jak připojit k záznamu připomínku. Připomínka může být instrukce pro provedení úlohy, spojené s daným záznamem, nebo obecná informace. Spouštěče mohou být vyhledány a zobrazeny napříč moduly. Jeden spouštěč může být nasměrován na určitou skupinu pracovníků ("oddělení"). To

znamená, že pracovník akvizičního oddělení může zapsat spouštěč, který je určen pro katalogizátora apod.

V modulu Katalogizace je možné systém nastavit tak, že vytváří spouštěče automaticky pro všechny chyby zjištěné při kontrole záznamu pomocí programu `check_doc` v okamžiku, když je záznam uložen; těmto spuštěčům je automaticky jako oddělení přiřazeno CAT.

Následující vysvětlení se týká Seznamu spouštěčů (seznam spouštěčů, z nichž můžete přímo vstoupit do příslušného záznamu) a Spouštěčů záznamu (spouštěče pro zobrazený záznam).

Existují dva způsoby, jak si prohlížet Seznam obecných spouštěčů v dávce i online.

Tisk zprávy o spouštěčích (com-01) je dávková vyhledávací služba, kterou můžete použít v každém modulu; může být definována pro vyhledávání spouštěčů podle data akce (Od - Do) a skupiny uživatelů (například oddělení).

Online vyhledávání obsahuje možnost filtrování podle data akce (Od - Do) a skupiny uživatelů (například oddělení).

4.1 Seznam spouštěčů

The screenshot shows a software interface titled 'Trigger List'. At the top, there is a 'Filter' section with input fields for 'Days Before Today' (set to 10), 'Days After Today' (set to 10), and a dropdown 'Department' set to 'ACQ'. Below the filter is a table listing triggers. The columns are Date, Sys No., Department, Text, and Title. Two rows are visible:

Date	Sys No.	Department	Text	Title
02/03/04	000000150	ACQ	test	Pascal et Leibniz : 26000Paris : Aubier, 1951.
09/03/04	000001650	ACQ	let Prof. Barnett know when this order arrives	Проблема стандартизации и библиотека вуза : 260 М., 1988.

On the right side of the table, there are three buttons: 'Delete', 'Orders', and 'Serials'. A vertical scroll bar is located on the right edge of the table area.

Způsob vyhledávání spouštěčů se liší pro jednotlivé moduly:

Akvizice/Seriály -> karta Správa -> uzel Spouštěče; spouštěč je možné použít pro přístup k relevantnímu záznamu objednávky nebo seriálu.

Výpůjčky -> menu ALEPH -> možnost Vyhledat spouštěče; spouštěč je možné použít pro přístup k relevantnímu záznamu jednotky.

Katalogizace -> karta Záznamy -> uzel Spouštěče; spouštěč je možné použít pro přístup k relevantnímu katalogizačnímu záznamu nebo záznamu jednotky.

4.2 Seznam spouštěčů záznamu

The screenshot shows two windows of the ALEPH software. The top window is titled 'List of Triggers for Record' and displays a table of triggers. The columns are 'Date', 'Department', and 'Text'. The data is as follows:

Date	Department	Text
02/06/03	CAT	needs in-depth subject indexing by Martha
04/11/03		if there is a problem with this order, let Kathy know
09/03/04	ACQ	let Prof. Barnett know when this order arrives

Buttons for 'New' and 'Delete' are visible on the right side of this window. The bottom window is titled 'Trigger Information for Record' and contains fields for 'Open Date' (04/11/03), 'Trigger Date' (04/11/2003), 'Department' (dropdown menu), and 'Trigger Text' (dropdown menu). Buttons for 'Update' and 'Cancel' are on the right.

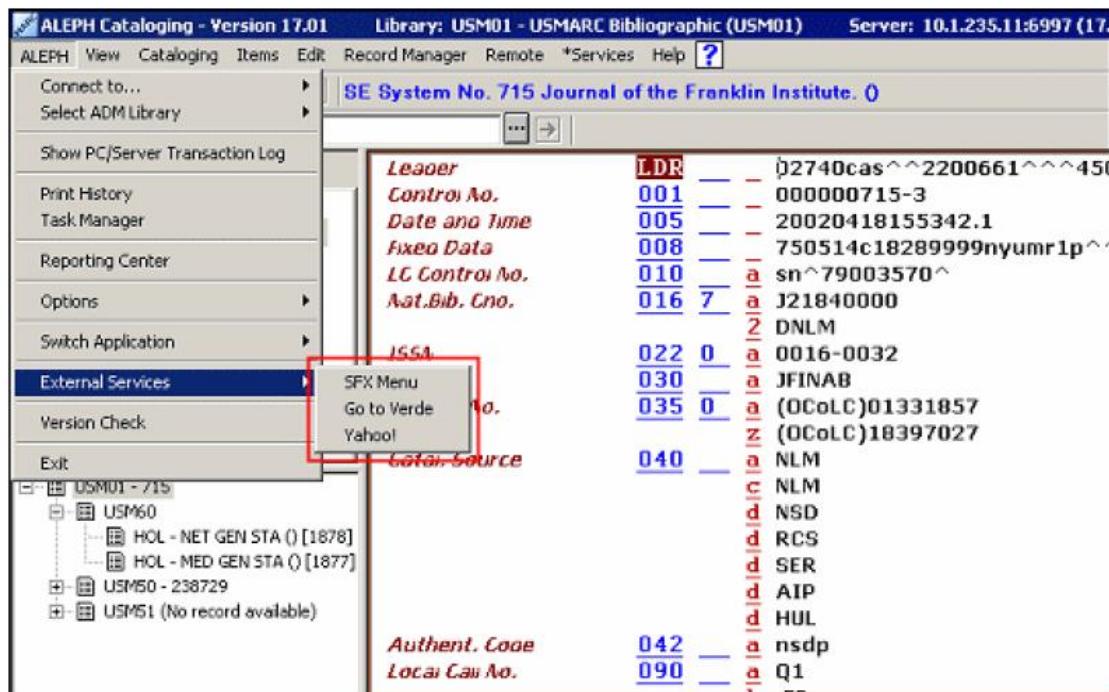
Způsob vyhledávání spouštěčů se též liší pro jednotlivé moduly:

- Akvizice/Seriály -> karta Objednávka -> uzel Seznam spouštěčů
- Akvizice/Seriály -> karta Seriál -> uzel Seznam spouštěčů
- Výpůjčky -> karta Jednotky -> uzel Seznam spouštěčů
- Katalogizace -> karta Záznam -> editor v Katalogizaci -> menu Editovat -> Spouštěče záznamu
- Katalogizace -> karta Jednotky -> uzel Seznam spouštěčů

Může být přidán nový spouštěč nebo může být určitý spouštěč upraven.

5 Externí služby

Vaše instalace systému ALEPH může obsahovat několik typů externích služeb, například menu SFX pro řádné čtenáře. Můžete používat externí služby, které jsou pro vás definovány tak, že v modulu Katalogizace nebo Akvizice/Seriály klepnete v menu ALEPH na **Externí služby**. Upozorňujeme, že externí služby můžete použít pouze když je záznam otevřen v GUI:

Menu SFX

Tuto možnost si vyberte, když chcete používat SFX jako řádný čtenář. Systém vyhledá daný záznam v SFX.

6 Služby

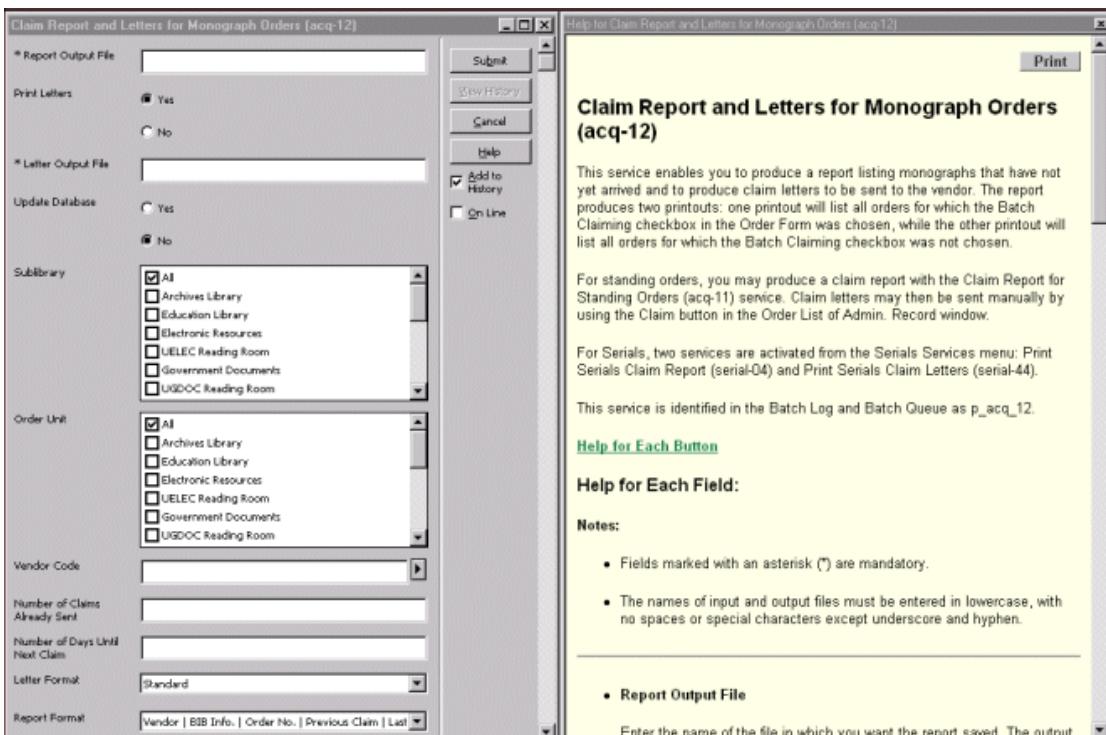
V systému ALEPH můžete spouštět služby (dávkové procesy) ke generování zpráv a k provádění údržby souborů. Všechny služby jsou spravovány z modulů GUI. Každý modul obsahuje v hlavním menu dílčí menu pojmenované **Služby**.

Jestliže pracovník knihovny nemá oprávnění pro funkci
./alephe/tab/user_function.<lng> WWW-B/MAIN, menu Služby se zobrazuje ve všech GUI modulech méně výrazně.

Obrazovky pro Služby jsou v XML formátu a jsou uloženy v adresáři ./alephe/pc_b_<lng> - pro přístup k němu můžete použít alias *pcb*. Obrazovky nápovědy jsou ve formátu HTML a jsou uloženy v adresáři ./aleph/pc_b_<lng>. Neměly by být editovány, protože mohou být nahrazeny při instalaci novější verze systému. Pokud budete chtít upravovat HTML soubory nápovědy, měly by tyto soubory být umístěny v adresáři ./alephe/pc_b_<lng>, kde budou zachovány.

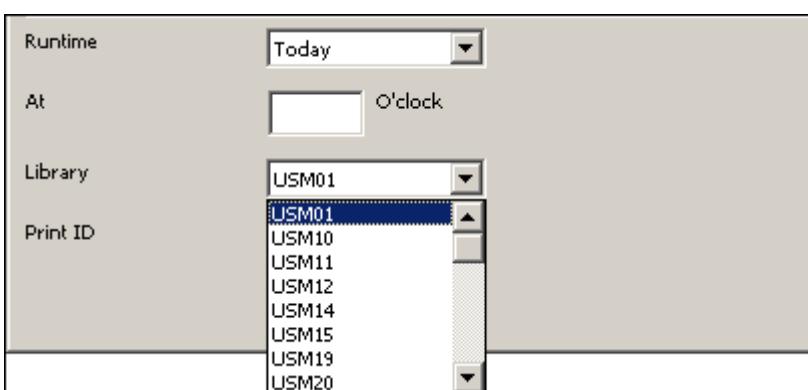
Menu Služby a jeho submenu jsou tvořena soubory menu v adresáři ./alephe/pc_b_lng.

Příklad služby, kterou můžete spouštět z GUI Akvizice/Seriály - Zprávy o urgencích a dopisy pro monografické objednávky (acq-12):

Údaj o bázi

Každá služba obsahuje údaj o bázi. Můžete si v roletovém menu, připraveném systémovým knihovníkem, vybrat bázi, v níž budete chtít službu spouštět:

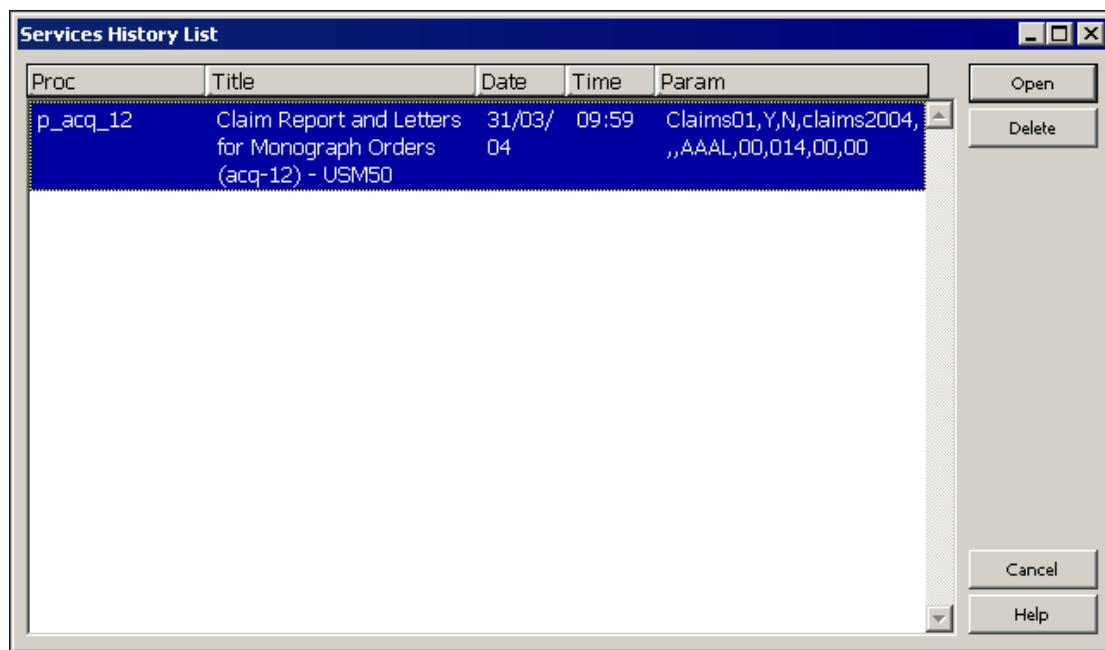

Jazyk zprávy

Každá služba, která vytváří výstupní zprávu, obsahuje pole Jazyk zprávy. Toto pole vám umožňuje nastavit jazyk, který se má použít pro tiskovou zprávu. Tak můžete pro každou zprávu používat tiskové šablony v různých jazycích. Tiskové šablony pro zprávy musí být umístěny v příslušném adresáři form_<lng>.

Historie pro Služby

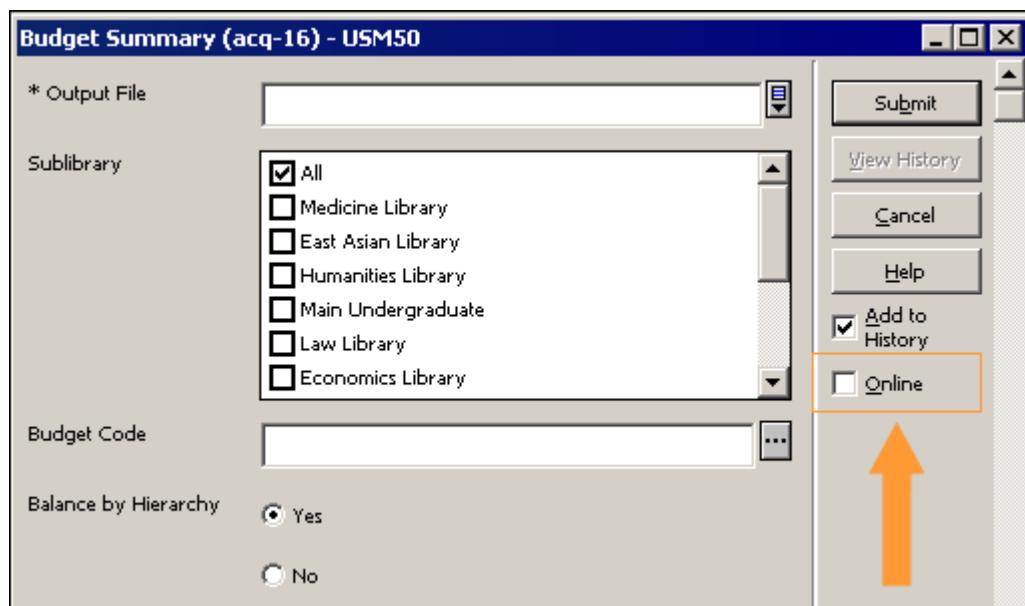
Dialogové okno Historie pro Služby, aktivované příkazem Historie v menu Služeb, zobrazuje služby, které byly spuštěny pouze v aktivní (té, k níž je uživatel právě připojen) bázi:

Když budete spouštět některou ze služeb v jiné bázi, než která je aktivní (kterou jste si vybrali pro připojení k bázi v menu ALEPH), musíte se připojit k této bázi, abyste mohli vidět dialogové okno Historie.

Zaškrťvací okénko On-line

Některé služby obsahují zaškrťvací okénko **On-line**:

Jestliže je toto okénko zaškrtnuto, služba bude spuštěna online (tedy neprodleně místo toho, aby byla odeslána do fronty dávek).

Podrobnější informace můžete najít v části Nastavení online zaškrtávacího okna ve Službách v kapitole Systémový knihovník.

Přidat do historie

Když je zaškrtnuto toto okénko, budou informace o spuštění dávkové služby uloženy v Seznamu historie pro služby. Uživatel bude moci spustit stejný proces znova, aniž by musel opět zadávat všechny potřebné parametry.

Tisk do ADM báze

Všechny služby v bibliografické bázi v modulu Katalogizace obsahují možnost zvolit si jako vstupní soubor takový, který byl vytvořen v administrativní bázi, a uložit výstupní soubory z dané služby do administrativní báze.

Tuto možnost můžete použít, když zaškrtnete okénko Tisk do ADM báze.

Tiskové šablony

Úplný návod pro práci s tiskovými šablonami můžete najít v dokumentu Customizing Printouts (XML and XSL) (Úprava tiskových výstupů na míru (XML a XSL)), který si můžete zkopírovat z Dokumentačního střediska firmy Ex Libris ([Ex Libris Documentation Center](#)).

Správa studijní literatury

Dávkové služby pro správu studijní literatury jsou řízeny z funkce Správa studijní literatury ve WWW menu pro personál.